

RAPORT DE AUDIT SISTEM

PROIECT

DIRECȚIA	Direcția pentru auditul POCIDIF, POAT, AI și CTE
TIPUL AUDITULUI	Auditul sistemului de management și control (SMC)
FONDUL	Fondul European de Dezvoltare Regională
PROGRAMUL OPERAȚIONAL	Programul Operațional Competitivitate CCI: 2014RO16RFOP001
ENTITĂȚILE AUDITATE	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Competitivitate - AM POC Autoritatea de Certificare – ACP Organismul Intermediar Cercetare - OIC Organismul Intermediar pentru Societatea Informațională - OIPSI
PERIOADA AUDITATA	01.07.2022 – 30.04.2023
PERIOADA MISIUNII DE AUDIT PE TEREN	29.05.2023 – 31.08.2023

Acest document este proprietatea Curții de Conturi a României – Autoritatea de Audit. Reproducerea integrală sau parțială a documentului este posibilă numai cu acordul prealabil al Curții de Conturi a României - Autoritatea de Audit. Este interzisă publicarea sa sau alte utilizări nelegale ale conținutului său.

BUCUREȘTI
Octombrie 2023

CUPRINS

SUMAR EXECUTIV.....	4
I. INTRODUCERE.....	15
1. OBIECTIVELE ȘI SCOPUL AUDITULUI.....	15
2. BAZA LEGALĂ A AUDITULUI.....	16
3. ARIA DE APLICABILITATE A AUDITULUI.....	19
4. PERIOADA AUDITATĂ.....	22
II. ABORDAREA DE AUDIT.....	22
1. STANDARDELE DE AUDIT UTILIZATE.....	22
2. METODOLOGIA DE AUDIT.....	22
3. EVALUAREA ȘI DOCUMENTAREA REZULTATELOR AUDITULUI.....	28
III. CONSTATĂRI ȘI RECOMANDĂRI.....	29
IV. URMĂRIREA RECOMANDĂRILOR DIN ANII PRECEDENȚI.....	37
V. CONCLUZIA GENERALĂ A AUDITULUI.....	42

Anexe:

<i>Anexa 1</i>	<i>Eșantioane evaluare și selecție, achiziții, CR, ajutoare de stat, nereguli, proiecte în durabilitate, contestații</i>
<i>Anexa 1.1</i>	<i>Eșantion evaluare și selecție</i>
<i>Anexa 1.2</i>	<i>Eșantion cereri de rambursare</i>
<i>Anexa 1.3</i>	<i>Eșantion avansuri ajutor de stat</i>
<i>Anexa 1.4</i>	<i>Eșantion proiecte în durabilitate</i>
<i>Anexa 1.5</i>	<i>Eșantion nereguli</i>
<i>Anexa 1.6</i>	<i>Eșantion contestații</i>
<i>Anexa 1.7</i>	<i>Eșantion achiziții publice</i>
<i>Anexa 2.1</i>	<i>Centralizatorul constatărilor și recomandărilor la nivel de AM</i>
<i>Anexa 2.2</i>	<i>Centralizatorul constatărilor și recomandărilor la nivel de OIC</i>
<i>Anexa 2.3</i>	<i>Centralizatorul constatărilor și recomandărilor la nivel de OIPSI</i>
<i>Anexa 2.4</i>	<i>Centralizatorul constatărilor și recomandărilor la nivel de ACP</i>
<i>Anexa 3.1</i>	<i>Follow-up-ul constatărilor și recomandărilor formulate în proiectul de raport CE nr. REGC214RO0084 aferent misiunii Early Preventive System audit 2014-2020</i>
<i>Anexa 3.2</i>	<i>Follow-up-ul constatărilor și recomandărilor formulate în Raportul de audit tematic (conflict de interese) DAC614RO139</i>
<i>Anexa 4</i>	<i>Follow-up-ul constatărilor și recomandărilor formulate în misiunile anterioare ale AA</i>

LISTĂ ACRONIME

AA	Autoritatea de Audit
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADR	Autoritatea pentru Digitalizarea României
AM POC	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Competitivitate
ANAP	Agencia Națională pentru Achiziții Publice
AP	Axă Prioritară
APL	Aplicația de Plată
BF	Beneficiar Final
CCI	Codul comun de identificare: numărul de referință al fiecărui program, atribuit de Comisie)
CE	Comisia Europeană
CF	Cerere de finanțare
CR	Cerere de rambursare
DC	Declarația de cheltuieli
DG REGIO	Direcția generală pentru politică regională și urbană a CE
DRA	Direcția Regională de Audit
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FSE	Fondul Social European
HG	Hotărâre de Guvern
MCID	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
MF	Ministerul Finanțelor
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MUS	Metoda de eșantionare pe bază de unități monetare
OG	Ordonanța Guvernului
OI	Organism Intermediar
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PO	Program Operațional
PSI	Promovarea Societății Informaționale
SFC	Sistemul de Management al Fondurilor în UE
SMC	Sistem de Management și Control
SMIS 2014+	Sistemul Unic de Management al Informației (Single Management Information System) 2014+
UE	Uniunea Europeană

SUMAR EXECUTIV

Obiectivul general al auditului sistemului a fost obținerea unei asigurări rezonabile că SMC instituit pentru POC aferent perioadei de programare 2014 – 2020, funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să asigure detectarea și corectarea lor.

Obiectivele specifice ale auditului au avut în vedere monitorizarea recomandărilor formulate de AA și CE în misiunile de audit precedente.

Totodată, ca **obiectiv suplimentar**, în derularea activităților specifice auditului de sistem, auditorii au avut în vedere identificarea acelor aspecte ale SMC (procese, controale, proceduri, instrucțiuni, structura și conținutul unor documente sau rapoarte, acte de delegare, acte normative etc.) al căror conținut/aplicare pot constitui o sarcină administrativă redundantă, fără valoare adăugată sau ineficace, ori generând un cost excesiv în raport cu beneficiile obținute. Astfel, auditorii au analizat, prin prisma aplicării **principiului simplificării**, eventualele modificări procedurale de la nivelul entităților, modificările legislative intervenite, având totodată în vedere și aspectele ce pot rezulta din exercitarea atribuțiilor AM POC, OIC și OIPSI pe parcursul aprobării, derulării și monitorizării proiectelor, cât și pe parcursul implementării efective a acestora la nivelul beneficiarilor. Nu au fost evidențiate aspecte relevante legate de acest aspect.

De asemenea, în prezenta misiune AA a examinat, **metodologia de verificare a cererilor de rambursare pentru operațiunile finanțate în cadrul Axei Prioritare 3, în baza scrisorii Ares(2023)3769687 – 31.05.2023**, conținând observațiile și comentariile serviciilor Comisiei Europene formulate ca urmare a misiunii de audit de constatare DAC614RO1770 desfășurată între 12 aprilie 2023 și 21 aprilie 2023 cu privire la analiza documentelor prezentate în temeiul art. 138 litera b) și litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – aspecte legate de legalitatea și regularitatea raportului anual de control, ale opiniei de audit, ale declarației de gestiune și ale rezumatului anual pentru POC.

Evaluarea SMC stabilit pentru POC s-a efectuat prin verificarea cerințelor cheie ale acestuia, definite la nivelul Autorității de Management și Organismelor Intermediare și a fost efectuată în conformitate cu prevederile *Ghidului EGESIF 14-0010 din 18.12.2014 "Orientări pentru Comisie și statele membre privind o metodologie comună pentru evaluarea sistemelor de management și control"* și ale *Manualului de Audit pentru Fondurile FEDR, FSE, FC și FEPAM 2014-2020, ediția 1, revizia 3*, aprobat prin Decizia Președintelui nr. 30/18.05.2023.

Pentru îndeplinirea obiectivelor auditului s-a efectuat o evaluare parțială a cerințelor cheie prevăzute de art. 30 și în Anexa IV din Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014, acestea fiind stabilite având în vedere rezultatele misiunilor de audit anterioare precum și importanța în emiterea concluziei asupra funcționării sistemului de management și control al programului operațional, după cum urmează:

➤ **La nivelul AM și al OI-urilor, raportat la funcțiile delegate:**

- *Selectarea adecvată a operațiunilor (CC2) - art. 72 (c) și 125 (3) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;*
- *Verificări de management adecvate (CC 4) - art. 72 (c) și (h), 125 (4) (a), (5), (6) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;*
 - *Sistem eficient creat pentru a garanta că sunt păstrate toate documentele privind cheltuielile și auditurile pentru a se asigura o pistă de audit adecvată (CC 5) - art. 72 (g), 122 (3), 125 (4)(d), (8), 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;*
 - *Implementarea efectivă a unor măsuri antifraudă proporționale (CC 7) – art. 72 (h), 122 (2), 125 (4) (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.*

➤ **La nivelul Autorității de Certificare:**

Ținând cont de faptul că în misiunea precedentă de audit de sistem AA nu a formulat constatări sau recomandări cu privire la calitatea controalelor interne, instituite prin procedurile de lucru, competența, experiența și gradul de instruire a personalului, măsura în care sistemul previne, detectează sau corectează erorile și neregulile, la nivelul ACP evaluarea funcționării sistemului de management și control s-a efectuat doar pe bază de follow-up al constatărilor și recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare.

Cerința cheie 13 va fi evaluată și în misiunea de audit al conturilor care se va derula în perioada decembrie 2023 – februarie 2024 pentru pachetul de asigurare aferent anului contabil 2022 – 2023.

Abordarea de audit

Activitatea de audit s-a desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit acceptate (incluzând, fără a se limita la, Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI), Standardele Internaționale de Audit (ISA)), precum și legislația comunitară și națională aplicabilă fondurilor structurale.

Evaluarea eficacității cerințelor cheie, a autorităților și a sistemului general a fost efectuată luând în considerare următoarele 4 categorii:

Categoria 1: "Funcționează în mod corespunzător. Nu sunt necesare îmbunătățiri sau sunt necesare doar îmbunătățiri minore."

Categoria 2: "Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri."

Categoria 3: "Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale."

Categoria 4: "În esență nu funcționează."

Principalele deficiențe constatate la nivelul sistemului de management și control instituit pentru POC au fost formulate pe baza auditării elementelor selectate în eșantionul non-statistic extras în misiunea de audit de sistem, a concluziilor rezultate din auditarea eșantionului statistic din misiunea de audit de operațiuni – perioada I 2023, precum și din analiza stadiului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente, după cum urmează:

Autoritatea de Management (AM)

- *Capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate, care au făcut ca riscul de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale să fie unul ridicat, nivelul ridicat al erorilor identificate de AA în misiunea de audit de operațiuni perioada I 2023 indicând deficiențe legate de verificările de management la nivelul AM POC, aceasta având impact asupra eficienței activităților derulate, în contextul în care anvelopa bugetară alocată POC a crescut semnificativ.*
- *Selectarea unor operațiuni pe baza unor criterii de evaluare care nu au respectat modificările incluse în Programul Operațional privind axa 4, în ceea ce privește procesul de selecție și de contractare a proiectelor transferate de la Acțiunea 2.3.3 la Acțiunea 4.2.1, în cadrul noului apel creat pe Axa Prioritară 4, deficiență cu caracter sistemic;*
- *Verificări insuficiente ale AM POC în procesul de evaluare și selecție al proiectului cod SMIS 155793 – Axa prioritară 4, verificări care nu au fost efectuate în conformitate cu criteriile aplicabile;*
- *Punctaj acordat în mod eronat în procesul de evaluare și selecție al proiectului cod SMIS 157837 – Axa prioritară 4, care nu a fost corelat cu criteriul de selecție enunțat în Ghidul solicitantului;*
- *Evaluarea inadecvată a cererii de finanțare depusă în cadrul proiectului SMIS 157797 – Axa prioritară 4, în ceea ce privește rezonabilitatea bugetului și calitatea de IMM;*
- *Acordarea punctajului maxim pentru criteriul de selecție "scăderea ratei profitului operațional aferent exercițiului financiar 2020 în raport cu exercițiul financiar 2019, ca urmare a efectelor pandemiei de*

COVID-19” în condițiile creșterii profitului operațional, în cadrul proiectului SMIS 157797 – Axa prioritară 4, **deficiență cu caracter sistemic;**

- Verificări insuficiente cu privire la calitatea de IMM și neasigurarea unei piste de audit adecvate privitoare la acest tip de verificări în ceea ce privește proiectul cod SMIS 158797 – Axa prioritară 4 și în cazul SMIS 141523 pentru beneficiarii finali RUE 679 și RUE 4436 – Axa prioritară 3; în acest caz cheltuielile asupra cărora nu s-a obținut o asigurare rezonabilă asupra legalității și regularității lor, aferente proiectului cu codul SMIS 141523 (cheltuieli cuprinse în cererea de rambursare nr. 8) beneficiar final: SC UNIVERS T SA RUE 4436 sunt de 725.925 lei (146.707,83 euro);
- Funcționarea inadecvată a platformei IMM Recover în ceea ce privește verificarea calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor Prioritare 3 și 4, în principal ca urmare a faptului că platforma IMM Recover nu a avut la bază parametrizări adecvate pentru asigurarea unor verificări automate cu privire la condițiile de încadrare în categoria IMM în concordanță cu legislația națională și europeană aplicabilă, **deficiență cu caracter sistemic;**
- Semnarea contractelor de finanțare cu clauză suspensivă reprezintă o soluție nerealistă având în vedere orizontul de timp disponibil pentru implementarea proiectelor în cadrul Acțiunii 4.1.1. BIS – „Investiții în rețehnologizare acordate IMM-urilor din domeniul industriei alimentare și al construcțiilor, în vederea refacerii capacității de reziliență” – Axa prioritară 4, cu impact major asupra gradului de absorbție la nivelul programului;
- Nerespectarea termenelor procedurale în procesul de soluționare a contestațiilor în cadrul Axei prioritare 4 ca urmare a unei capacități administrative inadecvate la nivelul AM POC;
- Verificări insuficiente cu privire la recuperarea de la beneficiarii finali ai ajutoarelor de stat, acordate fără respectarea prevederilor legale în cadrul Măsurii 2 ”Granturi pentru capital de lucru” în cadrul Axei Prioritare 3 și neasigurarea unei piste de audit adecvate privitoare la acest tip de verificări;
- Neincluderea în listele de verificare privind eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectul cod SMIS 141523 – Axa prioritară 3 a unor controale care să poată detecta dacă cheltuielile efectuate de beneficiari vizează exclusiv codul CAEN pentru care a fost acordată finanțarea;
- Verificări insuficiente realizate în cazul beneficiarilor finali auditați în cadrul proiectului cod SMIS 141523 - „Sprijin financiar pentru IMM-urile afectate de pandemia COVID – 19 prin intermediul sistemului informatic integrat – IMM RECOVER” – Axa prioritară 3, pe fondul unei piste de audit neadecvate;
- Lipsa unor documente justificative aferente raportelor de progres depuse de beneficiari care să probeze sumele decontate beneficiarilor finali, nerespectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor și verificarea necorespunzătoare a documentelor justificative de către AM POC/MAT – Axa prioritară 3;
- Verificări necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare adecvate identificate în urma auditării proiectului cod SMIS 130599 – Axa prioritară 2, cu privire la publicarea eratelor în scopul prelungirii duratei de depunere a ofertelor;
- Pista de audit incompletă la nivelul AM POC cu privire la verificările instituite prin procedura de evaluare și selecție a proiectelor aferente Axei prioritare 4, referitoare la modul de îndeplinire a criteriilor de eligibilitate și a structurii de finanțare a proiectului cod SMIS 155793 – Axa prioritară 4;
- Neintroducerea documentelor în sistemul informatic MySMIS 2014 și neasigurarea pistei de audit în ceea ce privește procesul de selecție și de contractare a proiectului cod SMIS 158797 – Axa prioritară 4, transferat la acțiunea 4.1.1 bis după ce a fost depus inițial pe platforma IMM Recover.

Organismul Intermediar de Cercetare

- Întârzieri între data transmiterii cererii de prefinanțare de către beneficiar și data înregistrării acesteia la nivel OIC, aspecte constatate în cadrul proiectului SMIS 119659, aflat în eșationul de verificare.

Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale

- Pentru proiectul cod SMIS 142764 nu s-a realizat verificarea fundamentării bugetului proiectului, respectiv a rezonabilității cheltuielilor din buget și în cadrul etapei de evaluare tehnico-economică nu a fost evaluată corect existența unor „acorduri” prin care produsul / serviciul / aplicația va fi transferat în sectoarele de activitate vizate;
- Verificări neadecvate în ceea ce privește proiectul cod SMIS 129077, în legătură cu încadrarea cheltuielilor în regiuni de dezvoltare less/more;
- Lipsa unor avize / autorizații, în conformitate cu legislația aplicabilă și neasigurarea unei piste de audit adecvată pentru proiectul cod SMIS 142764;
- Verificări de management insuficiente cu privire la prevenirea conflictelor de interese în procedura de achiziție pentru atribuirea Contractului de furnizare nr. 66/23.12.2021 pentru proiectul cod SMIS 145110;
- Verificări neadecvate în etapa de verificare la fața locului a proiectului cod SMIS 129077, în ceea ce privește locația activelor achiziționate, pentru care AA a constatat o cheltuială neeligibilă de 83.890,87 lei (FEDR 71.307,23 lei, BS 12.583,64 lei, echivalent euro 17.184,76 euro);
- Neîndeplinirea indicatorilor de rezultat în etapa de durabilitate pentru proiectul cod SMIS 116428, suma plătită necuvenit de 88.283,87 lei nefiind recuperată până la finalizarea misiunii de audit;
- Verificări necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare adecvate identificate în urma auditării proiectului cod SMIS 130599, cu privire la publicarea eratelor în scopul prelungirii duratei de depunere a ofertelor.

Referitor la testarea indicatorilor ce vizează cadrul de performanță

Deficiențele constatate cu privire la modul de îndeplinire a indicatorilor, rezultate în urma misiunilor de audit operaționi – perioada I și de sistem, sunt descrise mai jos:

1. Pistă de audit neadecvată și incompletă, deficiență cauzată de faptul că urmare desfășurării misiunii de audit, în cazul proiectului “Sistem integrat pentru extragerea, prelucrarea și clasificarea informațiilor publice în timp real, folosind metode avansate de analiză semantică bazată pe machine learning – MEDIAWIRE”, Cod SMIS 129803, Beneficiar: SC AVAL NET SRL, Axa Prioritară 2, platforma MEDIAWIRE (redenumită OPENWIRE), rezultată din implementarea proiectului care este deja finalizat, funcționează într-o manieră rezonabilă, dar cu un număr de 8 deficiențe de remediat, care influențează îndeplinirea indicatorilor prestabiliți de realizare, așa cum sunt aceștia stabiliți prin cererea de finanțare, anexă la contractul de finanțare nr. 25/221/ap2/ 02.04.2020. Neîndeplinirea oricărui dintre indicatorii prestabiliți de rezultat la nivel de proiect va conduce la corecții financiare direct proporționale cu gradul de neîndeplinire a indicatorului în cauză, conform Ghidului Solicitantului, Acțiunea 2.2.1 – apel 2, Capitolul 1.7 Indicatori.
2. Pistă de audit neadecvată și incompletă, deficiență cauzată de faptul că până la finalizarea misiunii de audit, pentru un număr de 3.412 tablete beneficiarul nu a transmis documente doveditoare ale repartizării tabletelor către elevi, care să dovedească îndeplinirea valorii indicatorului de realizare “Număr de elevi din învățământul preuniversitar de stat sprijiniți cu echipamente mobile IT pentru a participa la cursuri on-line”, în cazul proiectului “Creșterea gradului de acces a elevilor din învățământul preuniversitar la procesul de învățare on-line prin dotarea acestora cu echipamente de tipul tabletelor școlare”, Cod SMIS 144048
3. În cadrul vizitei de durabilitate finală, pentru proiectul cod SMIS 116428, OIPSI a stabilit faptul că beneficiarul nu a îndeplinit Indicatorul de rezultat “Performanța investiției privind dezvoltarea produselor/ serviciilor/aplicației”, acesta având un grad de îndeplinire de 14.47%. În data de

29.08.2023 OIPSI a întocmit o sesizare de neregulă, suma suspectată a fi plătită necuvenit fiind estimată la 88.283,87 lei, aceasta nefiind recuperată până la finalizarea misiunii de audit.

Distinct de cele prezentate mai sus, în prezenta misiune de audit s-a avut în vedere **urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate de AA și CE în misiunile de audit anterioare.**

Astfel, ca urmare a analizării măsurilor întreprinse de AM POC pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente, AA a reclassificat cerința cheie 1 în categoria 3 **“Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”.**

Autoritatea de Audit a constatat prin Raportul de audit de sistem nr. 201188/DV/18.07.2022 că la nivelul AM POC exista o capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate și a neocupării unor posturi vacante. Din verificările efectuate în prezenta misiune de audit, AA a constatat că aceste recomandări nu au fost implementate. Deși procesul de ocupare a fost finalizat prin organizarea a două concursuri, ca urmare a reorganizării MIPE la data de 03.03.2023, începând cu data de 26.05.2023 o parte din personalul AM POC a migrat la noua direcție pentru programul POCIDIF (Direcția Generală Dezvoltarea Inovării și a Societății Digitalizate – AM POCIDIF), ca urmare a opțiunilor formulate de angajații respectivi.

Prin urmare, AA a constatat că la nivelul AM POC există în continuare o capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate. În acest context, AA consideră că riscul de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale este unul ridicat, iar nivelul ridicat al erorilor identificate de AA în misiunea de audit de operațiuni perioada I 2023 indică deficiențe legate de verificările de management la nivelul AM POC, aceasta având impact asupra eficienței activităților derulate, în contextul în care anvelopa bugetară alocată POC a crescut semnificativ.

Astfel, AA își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că lipsa de personal, generată fie de migrația acestuia, fie de neocuparea posturilor vacante, creează un risc major în efectuarea verificărilor de management până la finalizarea implementării programului operațional.

Tocmai de aceea, AA consideră că prin implementarea măsurilor propuse de MIPE prin scrisoarea nr.1537/22.08.2023, care privesc comasarea Direcției Generale Program Operațional Competitivitate (AM POC 2014-2020) și Direcției Generale pentru Dezvoltarea Inovării și a Societății Digitalizate (AM POCIDIF 2021-2027), vor duce la consolidarea capacității administrative și la o dimensionare corespunzătoare a noii structuri cu rol de AM pentru cele două programe, vor asigura o reducere a riscurilor semnalate, precum și un management mai eficient al fondurilor europene gestionate, din punctul de vedere al îndeplinirii corespunzătoare a tuturor funcțiilor și responsabilităților care revin autorității de management, potrivit regulamentelor europene și legislației naționale aplicabile.

Având în vedere că măsurile avute în vedere la nivelul MIPE sunt în fază de proiect, nefiind implementate până la finalizarea misiunii de audit de sistem, corborat cu faptul că în prezenta misiune de audit au fost constatate deficiențe în ceea ce privește respectarea termenelor de soluționare a contestațiilor formulate de beneficiarii finali ai Axei prioritare 4 (Acțiunile 4.1.1 și 4.1.1 bis) în procesul de evaluare și selecție, acestea au determinat AA să reclassifice cerința cheie 1 „Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare”, în categoria 3 **“Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”.**

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri adecvate de supervizare a funcțiilor delegate, care să conducă la

reducerea riscului de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale, precum și la remedierea deficiențelor legate de verificările de management la nivelul AM POC, aceasta având impact asupra eficienței activităților derulate, în contextul în care anvelopa bugetară alocată POC a crescut semnificativ.

Rezultatul activității de follow-up desfășurată de AA se regăsește la capitolul IV din prezentul raport de audit, iar evaluarea AA este prezentată detaliat în Anexele 4.1 – 4.4.

Concluziile privind eficacitatea funcționării sistemelor de management și control la nivelul fiecărei entități auditate, stabilite pe baza rezultatelor evaluării cerințelor cheie 2, 4, 5 și 7 evaluate în prezenta misiune de audit, sunt:

La nivelul Autorității de Management concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale.”

Concluzia are la bază clasificarea cerinței cheie 2 *”Selecția adecvată a operațiunilor”* (articolul 72 litera (c) și articolul 125 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 1303/2013) și a cerinței cheie 4 *”Verificări adecvate de management”* (articolul 72 literele (c) și (h), articolul 125 alineatul (4) litera (a), articolul 125 alineatul (5) și articolul 125 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 1303/2013) în categoria 3 *„Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”*.

Clasificarea *cerinței cheie 2 ”Selecția adecvată a operațiunilor”* în categoria 3 s-a efectuat pe baza concluziilor rezultate din verificările efectuate cu ocazia prezentei misiuni de audit, a celor din misiunea de audit de operațiuni pentru perioada I 2023, dar ținând seama și de modul în care entitățile auditate au implementat recomandările formulate cu ocazia misiunilor anterioare.

AA a concluzionat că aspectele rezultate din testarea funcționării controalelor aferente eșantioanelor nonstatistice selectate pentru evaluarea CC2, dar și concluziile rezultate din misiunea de audit al operațiunilor – perioada I 2023, respectiv deficiențele constatate cu privire la verificările insuficiente în etapa de evaluare și selecție pentru proiectele din cadrul Axelor prioritare 3 și 4, punctajul calculat eronat pentru beneficiarii Axei 4, verificări insuficiente cu privire la calitatea de IMM pentru beneficiarii Axelor 3 și 4, deficiențe în funcționarea platformei IMM Recover cu privire la verificarea îndeplinirii calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor prioritare 3 și 4, deficiențe în procesul de evaluare și contractare a proiectelor transferate de Acțiunea 2.3.3 – Axa 2 la Acțiunea 4.2.1. – Axa 4, semnarea contractelor de finanțare cu clauză suspensivă în cadrul Axei prioritare 4, nerespectarea termenelor procedurale în procesul de soluționare a contestațiilor în cadrul Axei prioritare 4, conduc la ***încadrarea cerinței cheie 2 în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”***.

Pentru clasificarea cerinței cheie 2, AA a luat în considerare ca **factor agravant** faptul că la nivelul Axelor 3 și 4 au fost identificate **mai multe erori cu caracter sistemic**, putând avea o natură recurentă, cu o probabilitate ridicată de apariție în tipuri de operațiuni similare, care decurg din:

- deficiențe semnificative legate de selectarea unor operațiuni prin aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis ca operațiunile aprobate și transferate de la Acțiunea 2.3.3 la Acțiunea 4.2.1, în cadrul noului apel creat pe Axa Prioritară 4 să nu respecte prevederile din programul operațional;
- deficiențe semnificative legate de aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis acordarea punctajului maxim pentru criteriul de selecție *”scăderea ratei profitului operațional aferent exercițiului financiar 2020 în raport cu exercițiul financiar 2019, ca urmare a efectelor pandemiei de COVID-19”* în condițiile creșterii profitului operațional, pentru proiectele selectate în cadrul apelului POC/1086/4/3/Investiții în activități productive;

- o deficiențe semnificative cu privire la funcționarea platformei IMM Recover în ceea ce privește verificarea calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor Prioritare 3 și 4, în principal ca urmare a faptului că platforma IMM Recover nu a avut la bază parametrizări adecvate pentru asigurarea unor verificări automate cu privire la condițiile de încadrare în categoria IMM, atât pentru proiectele selectate în cadrul Axei prioritare 3 – Măsurile 1 și 2, cât și în cadrul Axei prioritare 4 – Acțiunile 4.1.1, 4.1.1 bis, 4.1.2 IMM Agri-food și 4.1.2. Microgranturi în domeniul agroalimentar), proiecte care nu îndeplinesc condiția prevăzută de art. 4⁵ din Legea nr. 346/2004, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, la fundamentarea concluziei pe cerința cheie 2, AA a ținut cont de faptul că cerința cheie 1 „*Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare*” la nivelul AM POC a fost încadrată în categoria 3 “**Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale**”, având în vedere că AA a constatat că la nivelul AM POC există în continuare o capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate, ceea ce a condus la înregistrarea de întâzieri în procesul de soluționare a contestațiilor depuse de solicitanții de finanțare nerambursabilă în cadrul Acțiunilor 4.1.1 și 4.1.1 bis.

Aspectele care necesită îmbunătățiri substanțiale sunt legate de funcționarea unor controale instituite pentru evaluarea și selecția proiectelor, în special a celor a căror funcționare necorespunzătoare au condus la apariția de erori cu caracter sistemic la nivelul Axelor prioritare 3 și 4, precum și la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri adecvate de supervizare a funcțiilor delegate, precum și la implementarea recomandărilor din misiunile precedente de audit.

Cerința cheie 4 “*Verificări adecvate de management*” a fost clasificată în categoria 3 “**Funcționează parțial, dar necesită îmbunătățiri substanțiale**”, întrucât, urmare misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023, au fost identificate deficiențe cu impact financiar de 29.757.680,61 lei (echivalentul a 6.029.935,29 euro), ca urmare a funcționării neadecvate a unor controale care vizează verificările de gestiune, care generează riscul de declarare a unor cheltuieli neeligibile, dar și neînstituirea unor controale adecvate pentru identificarea unor suspiciuni de fraudă (SMIS 142764, Beneficiar: ENJOY SMART SOLUTIONS SRL, SC RAZLUC SRL - RUE 3371, TOP MASTER L.T.D. SRL - RUE 6391, FLODEM MOBIL SRL - RUE 3442).

La fundamentarea concluziei pe cerința cheie 4 s-a ținut seama și de faptul că în misiunea de audit de sistem au fost identificate deficiențe privind verificări insuficiente referitoare la recuperarea de la beneficiarii finali ai ajutoarelor de stat, acordate fără respectarea prevederilor legale în cadrul Măsurii 2 “Granturi pentru capital de lucru” în cadrul Axei Prioritare 3 și neasigurarea unei piste de audit adecvate privitoare la acest tip de verificări, neinclusiunea în listele de verificare privind eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectul cod SMIS 141523 – Axa prioritară 3 a unor controale care să poată detecta dacă cheltuielile efectuate de beneficiari vizează exclusiv codul CAEN pentru care a fost acordată finanțarea, verificări insuficiente realizate în cazul beneficiarilor finali auditați în cadrul proiectului cod SMIS 141523 - „Sprijin financiar pentru IMM-urile afectate de pandemia COVID – 19 prin intermediul sistemului informatic integrat – IMM RECOVER” – Axa prioritară 3, pe fondul unei piste de audit neadecvate, lipsa unor documente justificative aferente raportelor de progres depuse de beneficiari care să probeze sumele decontate beneficiarilor finali, nerespectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor și verificarea necorespunzătoare a documentelor justificative de către AM POC/MAT – Axa prioritară 3, verificări necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare adecvate identificate în urma auditării proiectului cod SMIS 130599 – Axa prioritară 2, cu privire la publicarea eratelor în scopul prelungirii duratei de depunere a ofertelor.

De asemenea, pentru clasificarea cerinței cheie 4 în categoria 3, AA a luat în considerare ca **factor agravant** faptul că la nivelul Axelor 3 și 4 au fost identificate mai multe erori cu caracter sistemic.

care generează riscul de declarare a unor cheltuieli neeligibile, ca urmare a deficiențelor semnificative legate de selectarea unor operațiuni prin aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis ca operațiunile aprobate și transferate de la Acțiunea 2.3.3 la Acțiunea 4.2.1, în cadrul noului apel creat pe Axa Prioritară 4 să nu respecte prevederile din programul operațional, deficiențelor semnificative legate de aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis acordarea punctajului maxim pentru criteriul de selecție "scăderea ratei profitului operațional aferent exercițiului financiar 2020 în raport cu exercițiul financiar 2019, ca urmare a efectelor pandemiei de COVID-19" în condițiile creșterii profitului operațional, pentru proiectele selectate în cadrul apelului POC/1086/4/3/Investiții în activități productive, deficiențelor semnificative cu privire la funcționarea platformei IMM Recover în ceea ce privește verificarea calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor Prioritare 3 și 4, în principal ca urmare a faptului că platforma IMM Recover nu a avut la bază parametrizări adecvate pentru asigurarea unor verificări automate cu privire la condițiile de încadrare în categoria IMM, atât pentru proiectele selectate în cadrul Axei prioritare 3 – Măsurile 1 și 2, cât și în cadrul Axei prioritare 4 – Acțiunile 4.1.1, 4.1.1 bis, 4.1.2 IMM Agri-food și 4.1.2. Microgranturi în domeniul agroalimentar), proiecte care nu îndeplinesc condiția prevăzută de art. 4⁵ din Legea nr. 346/2004, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, la fundamentarea concluziei pe cerința cheie 4, AA a ținut cont de faptul că cerința cheie 1 „Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare” la nivelul AM POC a fost încadrată în categoria 3 “Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”, având în vedere că AA a constatat că la nivelul AM POC există în continuare o capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate, iar AA consideră că riscul de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale este unul ridicat, iar nivelul ridicat al erorilor identificate de AA în misiunea de audit de operațiuni perioada I 2023 indică deficiențe legate de verificările de management la nivelul AM POC, aceasta având impact asupra eficienței activităților derulate, în contextul în care anvelopa bugetară alocată POC a crescut semnificativ.

Aspectele care necesită îmbunătățiri substanțiale sunt legate de funcționarea adecvată a verificărilor de gestiune, în special a celor a căror funcționare necorespunzătoare au condus la apariția de erori cu caracter sistemic la nivelul Axelor prioritare 3 și 4, precum și la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri de reducere a riscului de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale, precum și la implementarea recomandărilor din misiunile precedente de audit.

De aceea, AA a recomandat AM POC să dispună în mod operativ măsurile de corectare a deficiențelor cu impact financiar constatate de AA, iar măsurile dispuse de AM POC trebuie să facă dovada îmbunătățirii în mod efectiv a controalelor la nivelul sistemului de gestiune și control instituit pentru POC.

Cerința cheie 5 „Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată” a fost clasificată în categoria 2 „Funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”, fiind constatate deficiențe cu privire la lipsa unei piste de audit adecvate în procesul de evaluare și selecție a proiectelor din cadrul Axei prioritare 4, dar și ca urmare a neasigurării unei piste de audit în ceea ce privește transferarea proiectelor de la Acțiunea 2.3.3 - Axa Prioritară 2 la Acțiunea 4.2.1 - Axa Prioritară 4, nefiind prezentate documente suport adecvate referitoare la modalitatea prin care s-a asigurat respectarea prevederilor rezultate din modificările Programului POC privind Axa prioritară 4.

La fundamentarea concluziei pe cerința cheie 5 s-a ținut cont și de faptul că în misiunea de audit de operațiuni – perioada I 2023 auditorii au identificat deficiențe cu privire la asigurarea unei piste de audit adecvate cu privire la cheltuielile declarate în cadrul Axei prioritare 3, precum și deficiențe cu privire la pista de audit neadecvată și incompletă, în cazul proiectului “Sistem integrat pentru extragerea, prelucrarea și clasificarea informațiilor publice în timp real, folosind metode avansate de analiză

semantică bazată pe machine learning – MEDIAWIRE”, Cod SMIS 129803, Beneficiar: SC AVAL NET SRL, Axa Prioritară 2, pistă de audit neadecvată și incompletă, deficiență cauzată de faptul că până la finalizarea misiunii de audit, pentru un număr de 3.412 tablete beneficiarul nu a transmis documente doveditoare ale repartizării tabletelor către elevi, care să dovedească îndeplinirea valorii indicatorului de realizare ”Număr de elevi din învățământul preuniversitar de stat sprijiniți cu echipamente mobile IT pentru a participa la cursuri on-line”, în cazul proiectului ”Creșterea gradului de acces a elevilor din învățământul preuniversitar la procesul de învățare on-line prin dotarea acestora cu echipamente de tipul tabletelor școlare”, Cod SMIS 144048, deficiențe cu privire la monitorizarea proiectelor în perioada de durabilitate pentru proiectul cod SMIS 116428.

Cerința cheie 7 ”Implementarea efectivă a unor măsuri antifraudă proporționale” a fost clasificată în categoria 2 „Funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”. La fundamentarea concluziei pe cerința cheie 7 s-a ținut cont de faptul că în misiunea de audit de operațiuni – perioada I 2023 auditorii au identificat indicatori de fraudă în cadrul a patru proiecte auditate (SMIS 142764, RUE 3371, RUE 6391, RUE 3442), pentru care AA a notificat Parchetul European, în conformitate cu prevederile OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.1. la prezentul raport de audit.

La nivelul Organismului Intermediar pentru Cercetare (OIC) concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 2 ”Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

Concluzia a avut la bază încadrarea în categoria 2 a cerinței cheie 2 ”**Selecția adecvată a operațiunilor**” și a cerinței cheie 4 ”**Verificări adecvate de management**”, pentru aspectele rezultate din testarea funcționării controalelor aferente eșantioanelor nonstatistice selectate de AA pentru evaluarea CC2 și CC4 în prezenta misiune de audit, precum și pe baza concluziilor rezultate în urma misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023.

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la actualizarea Procedurii Operaționale Verificare Administrativă și Avizare Cheltuieli (PO.VA.AC.OI) și la transmiterea dovezii prelungirii instrumentului de garantare pentru proiectul SMIS 119659, precum și implementarea recomandărilor din misiunile de audit anterioare.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.2. la prezentul raport de audit.

La nivelul Organismului Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale (OIPSI) concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 2 ”Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

Concluzia a avut la bază încadrarea în categoria 2 a cerinței cheie 2 ”**Selecția adecvată a operațiunilor**” și a cerinței cheie 4 ”**Verificări adecvate de management**”, pentru aspectele rezultate din testarea funcționării controalelor aferente eșantioanelor nonstatistice selectate de AA pentru evaluarea CC2 și CC4 în prezenta misiune de audit, precum și pe baza concluziilor rezultate în urma misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023.

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la introducerea în Procedura Operațională de Evaluare și Selecție a Proiectelor și/sau prin Instrucțiunii și/sau în Ghidul Solicitantului a unei analize a rezonabilității valorilor cuprinse în bugetele orientative, respectiv se va preciza modalitatea de verificare privind realitatea și regularitatea ofertelor depuse pentru estimarea bugetului și a scrisorilor de interes cel puțin din perspectiva realității acestora, respectiv dacă firmele respective pot utiliza produsul/serviciul dezvoltat prin proiect.

De asemenea, în cazul OIPSI, AA a constatat verificări neadecvate în etapa de verificare a cererilor de rambursare a proiectului cod SMIS 129077 în ceea ce privește încadrarea cheltuielilor în regiuni de dezvoltare less/more, lipsa unor avize/autorizații în conformitate cu legislația aplicabilă și neasigurarea pistei de audit în cazul proiectului cod SMIS 142764, verificări de management insuficiente pentru prevenirea conflictelor de interese în procedura de achiziție pentru atribuirea Contractului de furnizare nr. 66/23.12.2021 (proiect cod SMIS 145110), dar și verificări necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice atât la nivelul OIPSI cât și la nivelul AM, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare adecvate.

De asemenea, în cazul proiectului cod SMIS 129077, AA a constatat o cheltuială neeligibilă de 83.890,87 lei (FEDR 71.307,23 lei, BS 12.583,64 lei, echivalent euro 17.184,76 euro) urmare a verificărilor neadecvate în etapa de verificare la fața locului a proiectului în ceea ce privește locația activelor achiziționate, dar și nedeplinirea indicatorilor de rezultat în etapa de durabilitate pentru proiectul cod SMIS 116428, pentru care OIPSI a recalculat indicatorul *Performanța investiției privind dezvoltarea produselor /serviciilor/aplicației*, cu un grad de îndeplinire de 14,47%, suma plătită necuvenit de 88.283,87 lei nefiind recuperată până la finalizarea misiunii de audit.

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la cele menționate mai sus, precum și implementarea recomandărilor din misiunile de audit anterioare.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.3. la prezentul raport de audit.

La nivelul Autorității de Certificare:

Concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 2 "Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri", evaluarea funcționării sistemului de management și control fiind efectuată doar pe bază de follow-up al constatărilor și recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare, cerința cheie 13 urmând a fi re-evaluată și în misiunea de audit al conturilor care se va derula în perioada decembrie 2023 – februarie 2024 pentru pachetul de asigurare aferent anului contabil 2022 – 2023.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.4. la prezentul raport de audit.

CONCLUZIA GENERALĂ

Din activitatea de audit desfășurată, au rezultat deficiențe, inclusiv erori sistemice, pentru remedierea cărora au fost formulate recomandări care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control.

Rzultatele evaluării concluziei pe cerințe cheie la nivelul AM POC, OI-urilor și ACP sunt prezentate în anexele 2.1, 2.2, 2.3. și 2.4.

De asemenea, în anexa 4 este prezentat rezultatul evaluării stadiului de implementare a recomandărilor formulate în auditurile anterioare, rămase deschise la data ultimului Raport Anual de Control.

Având în vedere concluziile la nivelul cerințelor cheie evaluate în misiunea de audit, la nivelul Autorității de Management sistemul este clasificat în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”, concluzia având la bază clasificarea cerinței cheie 2 "Selecția

adecvată a operațiunilor” (articolul 72 litera (c) și articolul 125 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 1303/2013) și a cerinței cheie 4 *”Verificări adecvate de management”* (articolul 72 literele (c) și (h), articolul 125 alineatul (4) litera (a), articolul 125 alineatul (5) și articolul 125 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 1303/2013) în categoria 3 *„Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”*.

Facem mențiunea că cerințele cheie 5 *„Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată”* și 7 *”Implementarea efectivă a unor măsuri antifraudă proporționale”* la nivelul AM POC au fost clasificate în categoria 2 *„Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”*.

În ceea ce privește cerința cheie 1 *„Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare”* la nivelul AM POC, aceasta a fost încadrată în categoria 3 *“Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”*, ca urmare a analizării măsurilor întreprinse de AM POC pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente.

Aspectele care necesită îmbunătățiri substanțiale sunt legate de funcționarea unor controale instituite pentru evaluarea și selecția proiectelor, dar și de funcționarea adecvată a verificărilor de gestiune, în special a celor a căror funcționare necorespunzătoare au condus la apariția unor erori cu caracter sistemic la nivelul Axelor prioritare 3 și 4, precum și la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri adecvate de supervizare a funcțiilor delegate, măsuri de reducere a riscului de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale, precum și la implementarea recomandărilor din misiunile precedente de audit.

În vederea remedierii acestor deficiente. AM POC va elabora până la data procedurii contradictorii un plan de acțiune care să reflecte măsurile care vor fi întreprinse pentru remedierea abaterilor constatate de AA și termenele de implementare a acestora, precum și cuantificarea impactului financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul contabil 2022-2023 și precedenți, dar și demersurile avute în vedere pentru izolarea acestor erori, respectiv extinderea investigațiilor la toate operațiunile care ar putea fi afectate de erorile sistemice, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (1) din Regulamentul nr. 1303/2013.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (2) din Regulamentul nr. 1303/2013, planul de acțiune va reflecta angajamentul AM POC cu privire la anularea totală sau parțială a contribuției publice la programul operațional sau la operațiunile afectate de neregulile individuale sau sistemice constatate de AA și care va fi reflectată în conturile 2022-2023.

La nivelul celor două OI-uri care au funcții delegate, sistemul de management și control a fost clasificat în categoria 2 *„Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”*.

La nivelul ACP sistemul de management și control a fost clasificat în categoria 2 *„Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”*, ca urmare a evaluării stadiului implementării recomandărilor formulate de AA în misiunile anterioare de audit.

Pe baza concluziei evaluării la nivelul sistemului de management și control, nivelul de asigurare obținut din auditul de sistem este “mediu”.

I. INTRODUCERE

Prezentul raport de audit stabilește scopul, obiectivele și metodologia pentru activitatea de audit cu privire la evaluarea sistemului de management și control instituit pentru coordonarea, implementarea și auditarea utilizării FEDR acordat României ca sprijin financiar pentru POC în perioada de programare 2014 - 2020.

Auditul a fost efectuat de către AA în baza prevederilor art.127 alineatul (1), și art.72 din Regulamentul (CE) 1303 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013, cu privire la evaluarea SMC instituit pentru POC. Totodată, activitatea de audit a avut în vedere respectarea dispozițiilor art.124 alineatul (5) din Regulamentul (CE) 1303 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 cu privire la obligația de a monitoriza conformitatea criteriilor de desemnare, precum și de a evalua legăturile dintre cerințele cheie și acestea.

Raportul de audit are în vedere Strategia de audit nr. 61488/AP/11.08.2015 pentru auditarea fondurilor alocate Programului Operațional Competitivitate pentru perioada de programare 2014 – 2020, elaborată în baza articolului 127 (4) din Regulamentul (EU) nr. 1303/2014, actualizată în septembrie 2017 și respectiv în februarie 2022. Informații privind modificarea și actualizarea programului de audit au fost transmise CE prin Nota nr. 61968/08.09.2017, precum și prin Nota nr. 200166/DV/01.02.2022 privind modificarea strategiei de audit pentru auditarea fondurilor alocate POC.

Misiunea de audit de sistem a fost prevăzută în Programul acțiunilor de audit pe anul 2023, precum și în Strategia de audit menționată mai sus, în cadrul Capitolului 3 „Metodologie”/ Subcapitolul 3.2. „*Auditul privind funcționarea sistemului de management și control (audituri de sistem)*”.

Direcția responsabilă de efectuarea auditului de sistem pentru Programul Operațional Competitivitate este Direcția pentru auditul POCIDIF, POAT, AI și CTE, prin Serviciul pentru auditul POCIDIF, POAT și AI.

1. OBIECTIVELE ȘI SCOPUL AUDITULUI

Obiectivul general al auditului sistemului a fost obținerea unei asigurări rezonabile că SMC instituit pentru POC aferent perioadei de programare 2014 – 2020, funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul este capabil să asigure detectarea și corectarea lor.

Obiectivele specifice ale auditului au fost:

Obiectivul specific al auditului sistemului îl constituie monitorizarea recomandărilor rămase neimplementate, formulate de AA ca urmare a misiunilor de audit precedente, astfel:

- Auditul sistemului de management și control instituit pentru POC, conform Raportului nr. 61388/DV/19.07.2018, Raportului nr. 61756/DV/22.08.2019, Raportului de audit de sistem nr. 61276/DV/29.07.2020, Raportului de audit de sistem nr. 61343/DV/21.07.2021 și Raportului de audit de sistem nr. 201188/DV/18.07.2022;
- Auditul de operațiuni, conform Raportului nr. 62223/DV/29.11.2018, Raportului consolidat nr. 60983/DV/20.12.2019, Raportului consolidat nr. 62398/DV/21.12.2020, Raportului consolidat 62112/DV/17.11.2021 și Raportului consolidat nr. 202322/DV/20.12./2022;
- Auditul de conturi, conform Raportului nr. 60346/DV/14.02.2019, Raportului nr. 60315/DV/25.02.2021, Raportului nr. 200236/DV/09.02.2022 precum și a Raportului nr. 220135/FT/13.02.2023;
- Monitorizarea stadiului implementării recomandărilor aflate în curs de implementare formulate de CE în Raportul Early Preventive System nr. REGC214RO0084 - ARES(2019)5525120 - 02/09/2019;

- Monitorizarea stadiului implementării recomandărilor aflate în curs de implementare formulate de CE în Raportul de audit tematic (conflict de interese) ARES (2023)1934673-17/03/2023 – DAC614RO1396.

Totodată, ca **obiectiv suplimentar**, în derularea activităților specifice auditului de sistem, auditorii au avut în vedere identificarea acelor aspecte ale SMC (procese, controale, proceduri, instrucțiuni, structura și conținutul unor documente sau rapoarte, acte de delegare, acte normative etc.) al căror conținut/aplicare pot constitui o sarcină administrativă redundantă, fără valoare adăugată sau ineficace, ori generând un cost excesiv în raport cu beneficiile obținute. Astfel, auditorii au analizat, prin prisma aplicării **principiului simplificării**, eventualele modificări procedurale de la nivelul entităților, modificările legislative intervenite, având totodată în vedere și aspectele ce pot rezulta din exercitarea atribuțiilor AM POC, OIC și OIPSI pe parcursul aprobării, derulării și monitorizării proiectelor, cât și pe parcursul implementării efective a acestora la nivelul beneficiarilor. Nu au fost evidențiate aspecte relevante legate de acest aspect.

Pentru îndeplinirea obiectivelor auditului s-a efectuat o evaluare parțială a cerințelor cheie prevăzute de art. 30 și în Anexa IV din Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014, acestea fiind stabilite având în vedere rezultatele misiunilor de audit anterioare, precum și importanța în emiterea concluziei asupra funcționării sistemului de management și control al programului operațional, la nivelul Autorității de Management, Organismelor Intermediare și al Autorității de Certificare și a fost efectuată în conformitate cu prevederile *Ghidului EGESIF 14-0010 din 18.12.2014 "Orientări pentru Comisie și statele membre privind o metodologie comună pentru evaluarea sistemelor de management și control" și ale Manualului de Audit pentru Fondurile FEDR, FSE, FC și FEPAM 2014-2020, ediția 1, revizia 3*, aprobat prin Decizia Președintelui nr. 30/18.05.2023.

Scopul auditului a fost de a obține probe de audit suficiente, relevante și de încredere, care să susțină concluzia generală asupra SMC privind conformitatea cu cerințele cheie ale regulamentelor comunitare și funcționarea eficace a acestuia, pentru a putea exprima o opinie anuală asupra funcționării acestuia.

Concluzia generală rezultată din evaluarea SMC constituie baza pentru determinarea nivelurilor de asigurare și a nivelurilor de încredere pentru auditul operațiunilor 2022 etapa a 2-a, care va fi efectuat ulterior. Combinarea concluziilor obținute din auditul de sistem cu cele obținute din auditurile operațiunilor și conturilor, conduce la formularea opiniei de audit în privința POC.

2. BAZA LEGALĂ A AUDITULUI

Cadrul legal care reglementează auditul de sistem este următorul:

- **Legea nr. 94/1992** privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul (UE) nr. 1303/2013** al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul (UE) 558/2020** al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19;

- **Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014** al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, cu modificările și completările ulterioare;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1011/2014** al Comisiei din 22 septembrie 2014 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 cu privire la modelele de prezentare a anumitor informații către Comisie și normele detaliate referitoare la schimbul de informații între beneficiari și autoritățile de management, autoritățile de certificare, autoritățile de audit și organismele intermediare;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 184/2014** al Comisiei din 25 februarie 2014 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 a clauzelor și condițiilor aplicabile sistemului de schimb electronic de date între statele membre și Comisie și de adoptare, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană, a nomenclaturii categoriilor de intervenție pentru sprijinul din Fondul european de dezvoltare regională în cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 821/2014** al Comisiei din 28 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește modalitățile detaliate de transfer și de gestionare a contribuțiilor programelor, raportarea cu privire la instrumentele financiare, caracteristicile tehnice ale măsurilor de informare și de comunicare pentru operațiuni, precum și sistemul pentru înregistrarea și stocarea datelor;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2015/207** al Comisiei din 20 ianuarie 2015 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește modelele pentru raportul de progres, transmiterea informațiilor privind un proiect major, planul de acțiune comun, rapoartele de implementare pentru obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control și în ceea ce privește metodologia de realizare a analizei cost-beneficiu și, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește modelul pentru rapoartele de implementare pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană.
- **Regulamentul Financiar (UE, EURATOM) 1046/2018** al Parlamentului și Consiliului privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012;
- **Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013** al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 – 2020;
- **Regulamentul (UE) 2221/2020** al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește resursele suplimentare și măsurile de implementare cu scopul de a oferi asistență pentru sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pentru pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei (REACT-EU);
- **Manual antifraudă OLAF- Rolul auditorilor din statele membre în prevenirea și detectarea fraudei în cazul fondurilor ESI;**
- **CADRU TEMPORAR** pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de Covid-19 (Versiune Consolidată), C(2020) 1863 final/19.3.2020 cu modificările și completările ulterioare.
- **Acordul de Parteneriat** adoptat prin Decizia (2014) 5515/06.08.2014;
- **Programul Operațional Competitivitate** (CCI: 2014RO16RFOP001) aprobat prin Decizia de punere în aplicare a CE nr. C(2014)10233 din 19.12.2014, cu modificările ulterioare;
- **Decizia de punere în aplicare a CE nr. C(2014) 10233 din 19.12.2014**, modificata prin: **Decizia de punere în aplicare a Comisiei C(2017) 8200 FINAL/30.11.2017**, prin **Decizia de punere în aplicare a Comisiei C(2018) 8851 final/12.12.2018**, prin **Decizia de punere în aplicare a Comisiei C(2020) 6544 final/21.9.2020**, prin **Decizia de punere în aplicare a Comisiei C(2020)**

8642 final/01.12.2020, prin Decizia de implementare a Comisiei nr. C(2021) 6797 final/16.09.2021 și prin Decizia Comisiei C(2022) 4632 final din 28.06.2022;

- **Hotărârea Guvernului nr. 398/2015** pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale 2007 – 2013, cu modificările și completările ulterioare aduse prin **Hotărârea de Guvern nr. 904/2016** și **Hotărârea de Guvern nr. 556/2017**;
- **Hotărârea de Guvern nr. 52/2018** privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, cu modificările și completările ulterioare aduse prin **Hotărârea de Guvern nr. 642/2018** și **Hotărârea de Guvern nr. 585/2019** și **OUG nr. 212/28.12.2020**.
- **Ordonanța de Urgență nr. 114/2018** privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanța de Urgență nr. 16/2019** pentru modificarea art. 5 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2017 privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii;
- **HG nr. 399/27.05.2015** privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020;
- **Ordinul comun MFE/MFP nr. 698/1425/2016** pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a prevederilor art. 12 din H.G. nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020;
- **OUG nr. 40/23.09.2015** privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare;
- **HG nr. 93/18.02.2016** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor O.U.G nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 105/26.05.2016** pentru aprobarea OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020;
- **OUG nr. 34/19.04.2006** privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare;
- **HG nr. 925/19.07.2006** pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- **HG nr. 1660/22.11.2006** pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică prin mijloace electronice din OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 98/19.05.2016** privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;
- **HG nr. 395/2.06.2016** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;
- **Legea nr. 101/19.05.2016** privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor;
- **Ordinul nr. 1.284/08.08.2016** privind aprobarea Procedurii competitive aplicabile solicitanților / beneficiarilor privați pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări finanțate din fonduri europene;
- **Legea contabilității nr. 82/1991**, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- Ghidul EGESIF 14-0010 din 18.12.2014 "Orientări pentru Comisie și statele membre privind o metodologie comună pentru evaluarea sistemelor de management și control";
- Ghidul EGESIF_19-0019-1 / 09.06.2021 privind metodologia de audit pentru auditarea instrumentelor financiare în perioada 2014-2020;
- Ghidul EGESIF_14-0021 privind evaluarea riscului de fraudă și măsuri antifraudă eficace și proporționale;
- Ghidul EGESIF_15-0002 pentru elaborarea raportului anual de control și emiterea opiniei de audit;
- Decizia Comisiei din 14.05.2019 de stabilire a ghidului privind corecțiile financiare de aplicat cheltuielilor finanțate de către Uniune urmare nerespectării regulilor aplicabile achizițiilor publice.

3. ARIA DE APLICABILITATE A AUDITULUI

Conform documentului de finanțare al POC, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a CE nr. C(2014) 10233 din 19.12.2014, modificat prin Decizia CE nr. C(2020)6544 final din 21.09.2020, Decizia Comisiei C(2020) 8642 final/01.12.2020, Decizia Comisiei C(2021) 6797 din 16.09.2021 și prin Decizia Comisiei C(2022) 4632 final din 28.06.2022, scopul programului operațional POC este de a contribui la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare, alocarea totală inițială fiind de 1.329.787.234 euro (FEDR). Potrivit Anexei II la Decizia de punere în aplicare a CE nr. C(2021) 6797 din 16.09.2021, noua alocare financiară totală a fost stabilită la 2.379.787.234 euro.

Programul Operațional Competitivitate include patru axe prioritare, iar în cadrul fiecărei axe sunt stabilite obiectivele tematice, prioritățile de investiții și obiectivele specifice. Rata de cofinanțare pentru axele prioritare 1, 2 și 3 în funcție de categoria de regiuni, stabilită în anexa II la Decizia Comisiei nr. C(2021) 6797 din 16.09.2021 este de 85% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și 80% pentru regiunile mai dezvoltate, rata de cofinanțare pentru fiecare din axele prioritare 1, 2 și 3 aplicându-se cheltuielilor publice eligibile, iar pentru axa prioritară 4 rata de cofinanțare este de 83,7659854095%.

Alocarea financiară pe axe prioritare, în cadrul Programului Operațional Competitivitate (POC), conform Deciziei CE C(2021)6797 din 16.09.2021, este prezentată în tabelul de mai jos:

-euro-

Axa prioritară	Categoria de regiune	Obiectiv tematic	Sprrijinul din partea Uniunii (euro)	Cofinanțare națională (euro)	Finanțare totală (euro)
1. Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	Mai puțin dezvoltate	Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	594.019.711,00	104.827.008,00	698.846.719,00
	Mai dezvoltate		186.401.436,00	46.601.109,00	233.002.545,00
Total Axă prioritară 1			780.421.147,00	151.428.117,00	931.849.264,00
2. Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	Mai puțin dezvoltate	Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor	442.929.783,00	78.164.080,00	521.093.863,00
	Mai dezvoltate		56.436.304,00	14.109.076,00	70.545.380,00
Total Axă prioritară 2			499.366.087,00	92.273.156,00	591.639.243,00
3. Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID-19	Mai puțin dezvoltate	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)	434.314.043,00	76.643.655,00	510.957.698,00
	Mai dezvoltate		115.685.957,00	28.921.490,00	144.607.447,00
Total Axă prioritară 3			550.000.000,00	105.565.145,00	655.565.145,00
4. Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei COVID-19 și a consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei		Promovarea reparării daunelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei	550.000.000,00	106.591.094,00	656.591.094,00
Total Axă prioritară 4			550.000.000,00	106.591.094,00	656.591.094,00
Total general			2.379.787.234	455.857.512,00	2.835.644.746,00

Obiectivele tematice, investițiile prioritare și obiectivele specifice pentru perioada de programare 2014 – 2020 aferente POC, conform Deciziei CE C(2021)6797 din 16.09.2021, sunt prezentate pe fiecare axă prioritară în tabelul de mai jos:

Axe prioritare	Fonduri	Obiective tematice / investiții prioritare / obiective specifice
<p>Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor</p>	<p>FEDR</p>	<p>Investiții prioritare 1.1. Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii, inovarea socială, eco-inovarea și aplicațiile de servicii publice, stimularea cererii, crearea de rețele și de grupuri și inovarea deschisă prin specializarea inteligentă, precum și sprijinirea activităților de cercetare tehnologică și aplicată, liniilor pilot, acțiunilor de validare precoce a produselor, capacităților de producție avansate și de primă producție, în special în domeniul tehnologiilor generice esențiale și difuzării tehnologiilor de uz general. Acțiunea 1.1.1: Mari infrastructuri de CD Acțiunea 1.1.2: Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil și asigurarea accesului cercetătorilor la publicații științifice și baze de date europene și internaționale Acțiunea 1.1.3: Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZON 2020 al Uniunii Europene și alte programe CDI internaționale Acțiunea 1.1.4: Atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD</p> <p>Investiții prioritare 1.2. Îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european, prin conectarea acestora cu structuri existente sau emergente de clusterizare care urmăresc inovarea și dezvoltarea economică, într-un mod care răspunde nevoilor de dezvoltare în care sunt interesate comunitățile în care acestea se dezvoltă. Acțiunea 1.2.1: Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte de CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere Acțiunea 1.2.2: Instrumente de creditare și măsuri de capital de risc în favoarea IMM-urilor inovative și a organizațiilor de cercetare care răspund cererilor de piață Acțiunea 1.2.3: Parteneriate pentru transfer de cunoștințe (Knowledge Transfer Partnerships)</p>
<p>Axa Prioritară 2 – Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă</p>	<p>FEDR</p>	<p>Priorități de Investiții: 2.1. Extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adopției tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală, incluziune digitală, cultură online și e-sănătate Acțiunea 2.1.1 Îmbunătățirea infrastructurii în bandă largă și a accesului la internet Priorități de Investiții: 2.2. Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC. Acțiunea 2.2.1 Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de cluster Acțiunea 2.2.2. Digitalizarea IMM-urilor Priorități de Investiții: 2.3. Consolidarea aplicațiilor TIC pentru guvernare electronică, e-learning Acțiunea 2.3.1 Consolidarea și asigurarea interoperabilității sistemelor informatice dedicate serviciilor de e-guvernare tip 2.0 centrate pe evenimente din viața cetățenilor și întreprinderilor, dezvoltarea cloud computing guvernamental și a comunicării media sociale, a Open Data și Big Data; Acțiunea 2.3.2 Asigurarea securității cibernetice a sistemelor OS 2.4 TIC și a rețelelor informatice; Acțiunea 2.3.3 Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educatie, e-incluziune, e-sănătate și e-cultură</p>
<p>Axa Prioritară 3 – Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID-19</p>	<p>FEDR</p>	<p>Priorități de Investiții: 3d - Sprijinirea capacității IMM-urilor de a se dezvolta pe piețele regionale, naționale și internaționale și de a se implica în procesele de inovare Acțiunea 3.1.1. Sprijin pentru IMM-uri în vederea depășirii crizei economice generate de pandemia COVID-19</p>
<p>Axa Prioritară 4 – Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei COVID-19 și a consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei</p>	<p>REACT-EU</p>	<p>Promovarea reparării daunelor provocate de criză în contextul pandemiei de COVID-19 și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei</p>

SISTEMUL DE MANAGEMENT ȘI CONTROL – ENTITĂȚILE AUDITATE

ENTITĂȚILE AUDITATE

Entitățile auditate în actuala misiune de audit sunt următoarele:

1. Autoritatea de Management (AM POC): Direcția Generală Programe Europene Competitivitate din cadrul MIPE, având responsabilitatea gestionării și implementării asistenței financiare alocate POC, în conformitate cu prevederile art. 125 din Regulamentul CE nr. 1303/2013, ale H.G. nr. 398/2015 privind stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și ale HG nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea MFE, precum și a Ordinului MIPE nr. 3293/31.08.2023 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare pentru aparatul propriu al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

2. Autoritatea de Certificare și Plată (ACP): Ministerul Finanțelor prin Direcția Generală Autoritatea de Certificare și Plată, având responsabilitatea certificării cheltuielilor declarate de AM POC și transmiterii către CE a declarațiilor de cheltuieli și a cererilor de plată, potrivit prevederilor art. 126 din Regulamentul (CE) nr. 1303/2013 și ale H.G. nr. 398/2015 privind stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții.

Organisme Intermediare pentru POC

3. Organismului Intermediar de Cercetare (OIC) - funcționează ca Direcție Generală în cadrul Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării. Rolul de Organism Intermediar a fost stabilit de HG nr. 398/2015 privind stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții, prin acordul de delegare nr. 492/23.02.2017 fiindu-i delegate responsabilități privind **Axa Prioritară 1 – Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor.**

4. Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale funcționează ca Direcție Generală în cadrul Agenției pentru Digitalizarea României. Rolul de Organism Intermediar a fost stabilit de HG nr. 398/2015 privind stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții, prin Acordul de Delegare nr. 683/17.02.2017 fiindu-i delegate responsabilități privind **Axa Prioritară 2 – Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă.**

În ceea ce privește **Axa Prioritară 3 - Sprijinirea IMM-urilor ca reacție la pandemia COVID -19**, AM POC nu a delegat funcții către alte organisme intermediare, aceasta fiind gestionată la nivelul AM POC.

În ceea ce privește **Axa Prioritară 4 - Sprijinirea ameliorării efectelor provocate de criză în contextul pandemiei COVID-19 și a consecințelor sale sociale și pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiei**, AM POC a delegat OIPSI funcția de contractare a proiectelor depuse în cadrul Acțiunii 4.2.1., iar pentru Acțiunea 4.1.1 AM POC a delegat OIPSI procesul de analiză privind încadrarea în categoria IMM a beneficiarilor din cadrul Apelului 4.1.1. și, respectiv OIC, procesul de analiză privind încadrarea în categoria IMM a beneficiarilor din cadrul Apelului 4.1.1. bis. Restul funcțiilor aferente acestor acțiuni sunt gestionate la nivelul AM POC, inclusiv pentru Acțiunea 4.1.2., pentru care AM POC nu a delegat funcții către alte organisme intermediare.

AUTORITATEA DE AUDIT (AA)

AA a fost constituită în cadrul Curții de Conturi a României și funcționează în baza Legii nr. 94/1992, republicată, având responsabilitatea efectuării auditului extern aferent tuturor programelor

operaționale. Potrivit prevederilor art. 127 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1303/2013, precum și în temeiul art. 4 din H.G. nr. 398/2015 pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României îndeplinește funcția de organism de audit pentru toate programele operaționale finanțate din FEDR, FSE, FC, FEPAM, FEADR și FEAGA.

4. PERIOADA AUDITATĂ

Perioada supusă auditului este cuprinsă între **01.07.2022 – 30.04.2023**, în acest sens fiind auditată funcționarea SMC instituit pentru POC în exercițiul contabil 2022-2023.

II. ABORDAREA DE AUDIT

1. STANDARDELE DE AUDIT UTILIZATE

Activitatea de audit s-a desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit acceptate (incluzând, fără a se limita la, Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI), Standardele Internaționale de Audit (ISA)), precum și legislația comunitară și națională aplicabilă fondurilor structurale.

De asemenea, s-a avut în vedere *Ghidul EGESIF 14-0010 din 18.12.2014 "Orientări pentru Comisie și statele membre privind o metodologie comună pentru evaluarea sistemelor de management și control"* și de *Manualul de Audit pentru Fondurile FEDR, FSE, FC și FEPAM 2014-2020*, ediția 1, revizia 3, aprobat prin Decizia Președintelui nr. 30/18.05.2023.

2. METODOLOGIA DE AUDIT

Desfășurarea misiunii de audit a fost demarată de AA odată cu transmiterea electronică a documentelor în perioada 02.05-05.05.2023 cu adresa AM POC nr. 63952/05.05.2023 și, respectiv, de către ACP în data de 26.04.2023.

Principalele etape de desfășurare a acțiunii de audit au fost următoarele:

- **Planificarea** - definirea obiectivului și a scopului auditului, înțelegerea entităților auditate, analiza și evaluarea preliminară a riscurilor pentru a determina abordarea ce va fi adoptată și natura și întinderea verificărilor ce vor fi efectuate, întocmirea programului de audit și pregătirea instrumentelor de audit, stabilirea echipei de audit și a calendarului misiunii de audit, întocmirea planului de audit. S-a efectuat o primă analiză pentru identificarea și stabilirea priorităților activității care trebuie efectuată, ținând cont de timpul și resursele disponibile pentru efectuarea evaluării, și de riscurile identificate pentru autorități și/sau alte organisme, care includ următoarele elemente: o examinare a descrierii sistemelor revizuită, analizarea legislației naționale și europene relevante, capacitatea organismelor intermediare de a implementa modificările intervenite în structura programului operațional.
- **Execuția auditului** - efectuarea procedurilor de audit, colectarea de probe de audit suficiente, adecvate și de încredere pentru a susține concluzia cu privire la funcționarea SMC, analizarea deficiențelor identificate, concluzia formulată pe fiecare cerință cheie a sistemului de management și control, concluzia pe fiecare autoritate precum și concluzia generală pentru sistem.

- **Raportarea** - întocmirea, revizuirea și aprobarea raportului preliminar de audit, desfășurarea procedurii contradictorii, primirea și analiza punctului de vedere al entităților auditate, întocmirea, revizuirea și aprobarea raportului final de audit și transmiterea acestuia entităților auditate.

METODOLOGIA DE EVALUARE A CERINTELOR CHEIE ALE SMC

Analiza și evaluarea riscurilor

În etapa de planificare a auditului de sistem au fost reevaluate **riscurile identificate cu ocazia misiunilor de audit anterioare, pentru fiecare entitate auditată din cadrul SMC POC.**

Principalele riscuri evaluate au fost legate de:

- modificările legislative dar și modificări procedurale cu efect asupra funcționării interne a AM POC intervenite de la data ultimului audit de sistem;
- lansările de noi apeluri de proiecte în cadrul Axelor Prioritare 1, 2 și 4 (8 apeluri de proiecte în valoare totală de 676,5 milioane euro);
- gradul ridicat de încărcare cu sarcini a personalului, în special din cadrul serviciilor AM POC responsabile cu evaluare, selecție și contractare, autorizarea de cheltuieli, verificarea achizițiilor;
- contractarea unui număr de 1.415 contracte de finanțare în valoare de 3.966.825.683 în cadrul Axei Prioritare 4 (Acțiunile 4.1.1., și 4.1.1 bis – Investiții în activități productive) cu beneficiarii finali;
- existența unui număr de 65 de proiecte cu risc de nefinalizare în valoare de 819.678.798,76 lei / 170.766.416,41 euro (40 de proiecte de tip start-up, spin-off (C) Proiect Tehnologic Inovativ (PTI), clustere și 15 proiecte cu un stadiu de implementare fizic mai mic decât 40% sau stadiul financiar mai mic decât 30%), considerate de AM POC cu risc ridicat de nefinalizare/reziliere la 31.12.2023 și măsurile întreprinse cu privire la acestea;
- lipsa unor evidențe clare și a unor măsuri concrete de fazare a proiectelor care prezintă risc de nefinalizare (4 proiecte în valoare de 84.366.263 euro aferente axelor prioritare 1 și 2, pentru care discuțiile sunt în faza incipientă);
- neimplementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit cu privire la proiectele majore din cadrul POC (proiectul ELI-NP și proiectul RONET);
- testarea controalelor la nivelul AM / OIC / OIPSI în ceea ce privește verificările aferente procedurilor de achiziție publică, în contextul în care, în misiunile anterioare de audit ale AA dar și ale CE, au fost identificate abateri de la legislația privind achizițiile publice, dar și aspecte cu privire la calitatea controalelor în ceea ce privește conflictul de interese în domeniul achizițiilor publice;
- recomandările formulate de AA în misiunile anterioare de audit în ceea ce privește pista de audit;
- identificarea de către AA a unor indicii de fraudă în cadrul misiunilor precedente de audit, corelată cu modul în care AM POC raportează suspiciunile de fraudă în sistemele de raportare ale CE.

Potrivit concluziilor din Raportul Anual de Control transmis prin intermediul SFC în data de 14.02.2023 Comisiei Europene, nivelul de asigurare obținut de AA în exercițiul contabil anterior, pentru POC a fost stabilit ca fiind **mediu ridicat**.

Pentru îndeplinirea obiectivului general al auditului au fost evaluate parțial cerințele cheie ale SMC din *Anexa I la Ghidul EGESIF 14-0010 din 18.10.2014*, după cum urmează:

➤ **La nivelul AM și al OI-urilor, raportat la funcțiile delegate:**

- *Selectarea adecvată a operațiunilor* – art. 72 (c) și 125 (3) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – CC 2;
- *Verificări de management adecvate* - art. 72 (c) și (h), 125 (4) (a), (5), (6) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – CC 4;

- *Sistem eficient creat pentru a garanta că sunt păstrate toate documentele privind cheltuielile și auditurile pentru a se asigura o pistă de audit adecvată* - art. 72 (g), 122 (3), 125 (4)(d), (8), 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – CC 5;
- *Implementarea efectivă a unor măsuri antifraudă proporționale* – art. 72 (h), 122 (2), 125 (4) (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – CC 7.

Evaluarea SMC s-a efectuat prin parcurgerea următoarelor etape:

- a) evaluarea criteriilor pentru fiecare cerință cheie prin determinarea categoriei care corespunde cel mai bine fiecărui criteriu pentru programul operațional auditat.
- b) formularea unei concluzii cu privire la eficacitatea funcționării sistemului pe cerințele cheie, pe baza criteriilor de evaluare;
- c) formularea unei concluzii cu privire la eficacitatea funcționării sistemului pe autoritate, pe baza rezultatelor împărțirii pe categorii a fiecărei cerințe cheie;
- d) formularea unei concluzii generale la nivelul sistemului cu privire la conformitatea cu cerințele cheie de reglementare, etapă în care se realizează legătura dintre concluzia în funcție de autoritate și concluzia generală cu privire la sistem, prin identificarea oricăror factori de atenuare/controale de compensare, care pot exista în cadrul autorităților și care reduc în mod real riscul în sistemul de management și control general.

Evaluarea funcționării SMC s-a realizat pe baza examinării tranzacțiilor selectate în eșantionul non-statistic, a interviurilor cu personalul cheie din departamentele relevante din cadrul entităților auditate, precum și pe baza examinării rezultatelor controalelor efectuate în vederea verificării, autorizării și certificării cheltuielilor.

În plus, evaluarea controalelor aferente cerințelor cheie de la nivelul AM și OI s-a bazat și pe rezultatele misiunii de audit de operațiuni – perioada I, realizată pentru cheltuielile declarate CE în perioada 01.07.2022 – 31.01.2023.

Determinarea eșantionului pentru testele de audit

Pe baza situațiilor puse la dispoziție de AM și de ACP, eșantioanele din prezenta misiune de audit au fost selectate utilizând raționamentul profesional. În determinarea eșantioanelor s-a urmărit să se asigure o acoperire corespunzătoare a cerințelor cheie ale SMC reglementate de Regulamentul (CE) 1303/2013, ținând cont de factorii specifici POC (valoarea mare a alocării financiare, complexitatea proiectelor și valoarea mare a operațiunilor, gradul mare de risc specific beneficiarilor privați, gradul mare de dispersie a proiectelor din punct de vedere geografic, etc.) și de riscurile identificate în analiza de risc.

Selectarea eșantioanelor s-a efectuat cu respectarea prevederilor *Ghidului EGESIF 14-0010 din 18.12.2014 "Orientări pentru Comisie și statele membre privind o metodologie comună pentru evaluarea sistemelor de management și control"*.

Populația din care s-au extras eșantioanele pentru testarea controalelor a fost reprezentată de:

- a. **Evaluare și selecție** - totalul proiectelor depuse, evaluate și contractate în perioada martie 2022-aprilie 2023 în cadrul apelurilor noi lansate în cadrul POC, elementul de eșantionare utilizat fiind proiectul/cererea de finanțare, așa cum rezultă din *Situația contractelor de finanțare semnate în cadrul apelurilor de proiecte pe fiecare axă prioritară POC* transmisă AA în 05.05.2023;
- b. **Cereri de rambursare** - cheltuielile autorizate/declarate CE în perioada iulie 2022 – martie 2023, elementul de eșantionare utilizat fiind declarațiile de cheltuieli/cererile de rambursare, pe baza cărora au fost extrase eșantioanele cererilor de rambursare în cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru anul contabil 2022-2023 – perioada 1.

Selecția proiectelor/cererilor de finanțare – evaluare și selecție

Eșantionul de proiecte/cereri de finanțare selectat în vederea testării controalelor pentru fundamentarea concluziei pentru cerința cheie 2 a ținut cont de faptul că în cadrul auditului de operațiuni etapa I, conform planului de audit nr. 220270/FT/23.03.2023 a fost deja selectat un număr de **11 proiecte**.

În plus, din baza de date furnizată de AM POC, a rezultat că un număr de **1451 proiecte au fost contractate în perioada martie 2022 – aprilie 2023** și cuprinde 33 proiecte aferente Axei prioritare 1, un proiect aferent Axei prioritare 2 și 1417 proiecte aferente axei prioritare 4, contractate în perioada martie 2022 – aprilie 2023.

Din acestea, în prezenta misiune de audit a mai fost selectat un eșantion suplimentar de **15 elemente** (contracte de finanțare contractate în perioada martie 2022-aprilie 2023), selectarea elementelor din eșantion luând în considerare complexitatea proiectului, quantumul sumelor alocate acestuia, acoperirea axelor prioritare și a apelurilor de proiecte.

Prin urmare, pentru fundamentarea concluziei pentru cerința cheie 2, s-au testat controalele pentru **26 elemente (11 procese de evaluare-selecție** selectate în misiunea de operațiuni I și **15 elemente** provenind din contracte de finanțare contractate în cadrul apelurilor noi în perioada martie 2022-aprilie 2023) – *Anexa 1.1* la prezentul raport de audit.

Selecția cererilor de rambursare

Pentru fundamentarea concluziei pentru cerința cheie 4, la auditul de sistem s-au testat controalele pentru cele **24 cereri de rambursare** incluse în eșantionul selectat în cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru anul contabil 2022-2023 – perioada 1. Astfel, **eșantionul cererilor de rambursare** din prezenta misiune de audit este identic cu eșantionul cererilor de rambursare extras cu ajutorul softului IDEA și auditat în cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru anul contabil 2022-2023 – perioada 1. Detalii privind modul de extragere a eșantionului menționat se regăsesc în Planul de audit pentru misiunea de operațiuni perioada I, aprobat cu nr. 220270/FT/23.03.2023.

Pe parcursul misiunii de audit, echipa de audit a avut în vedere și recomandarea formulată de BNR prin adresa FG/602/30.09.2022 privind scrisorile de garanție emise în cadrul contractelor de achiziție aferente proiectelor finanțate din FESI. Astfel, pentru scrisorile de garanție, s-a verificat măsura în care AM/OI au analizat aceste scrisori, astfel încât să fie eliminat riscul de a neexecutare a obligațiilor de garantare aferente scrisorilor de garanție.

Eșantionul aferent cererilor de rambursare se regăsește în *Anexa 1.2* la prezentul raport de audit.

Selecția procedurilor de achiziții

În vederea stabilirii concluziei pentru cerința cheie 4, AA a ținut cont de rezultatul verificării procedurilor de achiziție selectate și corespunzătoare celor 24 cereri de rambursare incluse în eșantionul selectat în cadrul misiunii de audit de operațiuni pentru anul contabil 2022-2023 – perioada 1. Astfel, aferent celor 24 de cereri de rambursare selectate în eșantionul cererilor de rambursare din cadrul misiunii de audit de operațiuni perioada I au fost selectate **19 de proceduri de achiziție** care se referă la 10 proceduri de achiziție derulate prin licitație deschisă, 3 proceduri simplificate, 6 proceduri pentru beneficiarii privați (*Anexa 1.7* la prezentul raport).

Prin urmare, în prezenta misiune de audit de sistem **nu au mai fost selectate alte proceduri de achiziție suplimentare**, concluziile asupra funcționării SMC fiind trase pe baza rezultatelor verificărilor din misiunea de audit de operațiuni pentru anul contabil 2022-2023 – perioada 1.

Din verificările efectuate cu ocazia misiunii de audit de operațiuni asupra eșantionului de proceduri de achiziție s-au testat controalele instituite la nivelul AM POC cu privire la modalitatea de constituire a instrumentelor de garantare prezentate în cadrul contractelor de achiziție, având în vedere în special următoarele aspecte:

- **urmărirea constituirii de noi garanții de bună execuție** ca urmare a retragerii autorizației de funcționare a Societății de Asigurare-Reasigurare City Insurance SA, până la termenul prevăzut de *OUG nr. 19/4.03.2022 privind unele măsuri referitoare la garanțiile de bună execuție constituite în cadrul contractelor de achiziție publică și al contractelor sectoriale*, aprobată prin Legea nr. 225/19 iulie 2022 (150 de zile de la data pronunțării hotărârii de deschidere a procedurii de faliment), sau constituirea acesteia prin mecanismul reținerilor succesive prevăzut la alin. (1) lit. a) din actul normativ, în situația în care nu a fost prezentată de către antreprenori o nouă garanție.
- deficiențele identificate de Autoritatea de Audit, urmare misiunii de audit de operațiuni derulată la nivelul Programului Operațional Infrastructură Mare, cu privire la faptul că anumite instrumente de garantare emise **nu sunt conforme cu normele legale în materie**, fiind emise de entități care nu se încadrează în categoria entităților menționate de prevederile Clauzelor 15 și 46.3 din Anexa I la HG nr. 1/2018, precum și avertizările emise de BNR și ASF privind **existența pe piață a unor instrumente de garantare presupus false**.

Avansuri ajutor de stat/minimis

La stabilirea eșantionului din prezenta misiune de audit s-a ținut cont de faptul că în cadrul auditului de operațiuni pentru anul contabil 2022-2023 – perioada I, conform planului de audit nr. 220270/FT/23.03.2023, **a fost deja selectat un avans de tip ajutor de stat (SMIS 129077)**. Suplimentar față de acesta, în prezenta misiune de audit a mai fost extras **un eșantion format din 5 elemente** având valorile cele mai mari, respectiv SMIS 119659, 120032, 129400, 120402 și 121596, acestea fiind extrase din cele 55 avansuri plătite în contextul ajutorului de stat/ minimis, în sumă totală de 45.803.657,87 lei și incluse în cele 8 declarații de cheltuieli întocmite de AM în exercițiul contabil 2022-2023.

Eșantionul este prezentat în *Anexa 1.3 – Avansuri ajutor de stat*.

Monitorizare

Pentru testarea procesului de monitorizare, AA a ținut cont de faptul că în cadrul auditului de operațiuni perioada I, conform planului de audit nr. 220270/FT/23.03.2023, au fost analizate **24 de rapoarte de progres** aferente celor 24 de cereri de rambursare incluse în eșantionul de cheltuieli declarate CE în anul contabil 2022-2023, prin care s-a analizat monitorizarea progresului proiectelor selectate, prin măsurarea și evaluarea indicatorilor prevăzuți în contractul de finanțare față de progresul menționat la nivelul cererii de rambursare.

Menționăm că în eșantionul celor 24 de cereri de rambursare au fost incluse 3 cereri de rambursare finale și anume pentru proiectele cod SMIS: 129803, 130078 și 144048, aferente Axei 2, care vor fi raportate de către AM POC în RAI 2023.

Verificările AA au vizat aplicarea adecvată a metodologiei de calculare a indicatorilor de realizare, verificarea actelor adiționale și a notelor de finalizare.

Prin urmare, în prezenta misiune de audit de sistem nu au mai fost selectate alte rapoarte de progres suplimentare, concluziile pentru fundamentarea concluziei pentru cerința cheie 4 fiind trase pe baza rezultatelor verificărilor din misiunea de audit de operațiuni.

Din cele 142 rapoarte de verificare la fața locului pentru perioada iulie 2022-aprilie 2023 la nivelul primelor două axe prioritare, AA a examinat cu ocazia misiunii de audit de operațiuni etapa I, conform planului de audit nr. 220270/FT/23.03.2023, **6 rapoarte de verificare la fața locului** (aferele proiectelor SMIS 142466, 130599, 127221, 144042, 142764 – 2 vizite) pentru testarea verificărilor de management la nivelul AM POC, OIC și OIPSI. Astfel, în prezenta misiune de audit de sistem nu au mai fost selectate alte rapoarte de verificare la fața locului, concluziile asupra funcționării SMC fiind trase pe baza rezultatelor verificărilor din misiunea de audit de operațiuni.

De asemenea, din cele 67 rapoarte de vizită la fața locului aferele proiectelor în perioada de durabilitate, 26 sunt aferele Axei prioritare 1 și 40 rapoarte de vizită la fața locului sunt aferele proiectelor în durabilitate din Axa prioritară 2. Din acestea, în prezenta misiune de audit AA a verificat **7 rapoarte de durabilitate** (Anexa 1.4. la prezentul raport).

Suspiciuni de nereguli

În perioada aferentă exercițiului contabil 2022-2023 au fost înregistrate 79 suspiciuni de nereguli. La stabilirea eșantionului pentru testarea controalelor aferele suspiciunilor de nereguli s-a ținut cont de faptul că în cadrul auditului de operațiuni perioada I, conform planului de audit nr. 220270/FT/23.03.2023, aferent celor 24 de cereri de rambursare incluse în eșantion, au fost transmise de AM **3 suspiciuni de neregulă** aferele proiectului SMIS 141523, respectiv CR5 și CR8. În plus față de acestea, pe baza raționamentului profesional, AA a mai selectat încă **5 suspiciuni de neregulă**, astfel că în prezenta misiune de audit de sistem au fost testate **8 suspiciuni de neregulă** (Anexa 1.5 la prezentul raport).

Contestații

La stabilirea eșantionului s-a ținut cont de faptul că în cadrul auditului de operațiuni etapa I, conform planului de audit nr. 220270/FT/23.03.2023, aferent celor 24 de cereri de rambursare incluse în eșantion au fost înregistrate **3 contestații aferele codului SMIS 141523**, elemente incluse în eșantionul de contestații aferele cererilor de rambursare.

Din informațiile furnizate de AM POC a reieșit că în perioada martie 2022 – aprilie 2023, au fost depuse: 182 contestații aferele unor acte administrative/cereri de rambursare; 516 contestații pentru evaluare și selecție apelul 4.1.1, din care 503 contestații au fost admise, respinse sau admise în parte, iar 13 contestații au fost transmise spre soluționare departamentului contractare; 41 contestații aferele etapei de contractare a apelului 4.1.1– nesoluționate; 63 contestații aferele evaluării și selecției apelului 4.1.1 Bis, din care 26 contestații admise sau respinse.

Suplimentar, din cele 529 contestații admise/respinse/admise în parte, aferele etapelor de evaluare și selecție/contractare, pe baza raționamentului profesional, au mai fost selectate încă **6 elemente** (Anexa 1.6 la prezentul raport).

Alte tipuri de **verificări complementare** eșantionului selectat sunt descrise în tabelul următor:

Alte tipuri de verificări complementare eșantionului selectat	OI/AM	Cerița cheie
Analiza situației proiectelor cu risc de nefinalizare / reziliere. Se va face o analiză a măsurilor întreprinse de AM POC / OIC / OIPSI în acest sens și calitatea acestora, inclusiv pentru fazarea anumitor proiecte pentru perioada de programare 2021-2027, dacă este cazul.	AM OIC OIPSI	CC4
Stadiul proiectelor majore din cadrul POC	AM OIC OIPSI	CC4
Opțiunile de costuri simplificate la nivelul programului operațional	AM OIC OIPSI	CC4
Modul de pregătire a conturilor anuale	AM POC	CC4, CC5, CC6

3. EVALUAREA ȘI DOCUMENTAREA REZULTATELOR AUDITULUI

Evaluarea eficacității cerințelor cheie, a autorităților și a sistemului general a fost efectuată luând în considerare următoarele 4 categorii:

- Categoria 1 Funcționează în mod corespunzător. Nu sunt necesare îmbunătățiri sau sunt necesare doar îmbunătățiri minore.** Nu există deficiențe sau au fost constatate doar deficiențe minore. Aceste deficiențe nu au niciun impact sau au un impact minor asupra funcționării cerințelor cheie/autorităților/sistemului evaluate (evaluat);
- Categoria 2 Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri.** S-au constatat unele deficiențe. Aceste deficiențe au un impact moderat asupra funcționării cerințelor cheie/autorităților/sistemului evaluate. S-au formulat recomandări pentru a fi puse în aplicare de către organismul auditat;
- Categoria 3 Funcționează parțial. Sunt necesare îmbunătățiri substanțiale.** S-au constatat deficiențe grave care expun fondurile la nereguli. Impactul asupra funcționării eficiente a cerințelor cheie/autorităților/sistemului este semnificativ;
- Categoria 4 În esență nu funcționează.** S-au constatat numeroase deficiențe grave și/sau complexe care expun fondurile la nereguli. Impactul asupra funcționării eficiente a cerințelor cheie/autorităților/sistemului evaluate este semnificativ; cerințele cheie/autoritățile/sistemul evaluate funcționează necorespunzător sau nu funcționează deloc.

Evaluarea funcționării SMC a fost realizată pe baza examinării proiectelor selectate în eșantionul non-statistic, a interviurilor cu personalul cheie din departamentele relevante din cadrul entităților auditate, precum și pe baza examinării rezultatelor controalelor efectuate în vederea verificării, autorizării și certificării cheltuielilor. În plus, evaluarea controalelor aferente cerințelor cheie de la nivelul AM, OI și AC s-a bazat și pe rezultatele misiunii de audit de operațiuni – perioada I, realizată pentru cheltuielile declarate CE în perioada 01.07.2022 – 31.01.2023.

Prin programul de audit au fost stabilite natura, durata și întinderea procedurilor de audit ce vor fi aplicate, respectiv realizarea testelor de control și de detaliu, stabilirea controalelor care se testează, resursele disponibile pentru realizarea auditului.

În vederea evaluării cerințelor cheie pe baza criteriilor de evaluare pentru fiecare entitate auditată au fost întocmite liste de verificare pentru cerințele cheie la nivelul AM și OI.

Ținând cont de faptul că în misiunea precedentă de audit de sistem AA nu a formulat constatări sau recomandări cu privire la calitatea controalelor interne, înstitute prin procedurile de lucru, competența, experiența și gradul de instruire a personalului, măsura în care sistemul previne, detectează sau corectează erorile și neregulile, la nivelul ACP evaluarea funcționării sistemului de management și control s-a efectuat doar pe bază de follow-up al constatărilor și recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare.

Pentru efectuarea testelor de audit s-au întocmit *Teste de control* elaborate în etapa de planificare, care cuprind în principal reperformarea următoarelor controale:

- *preventive* destinate stopării și prevenirii apariției erorilor și neregulilor;
- *de detectare* realizate cu scopul de a descoperi și corecta erorile sau neregulile;
- *controalele de gestiune*;
- *controale organizatorice*;
- *controale de autorizare*;
- *controalele operaționale*;
- *controalele fizice*.

În ceea ce privește evaluarea tranzacțiilor selectate în cadrul eșantionului, s-au utilizat liste de verificare specifice procedurilor de achiziții, ajutorului de stat, costurilor simplificate, iar pentru evaluarea gradului de încredere în datele care raportează performanța programului s-a utilizat o listă de verificare aferentă datelor privind performanța programului.

Principalele constatări și recomandări referitoare la AM și OI-uri se regăsesc în *Anexele 2.1-2.3* la prezentul raport de audit.

În evaluarea funcționării sistemelor, următoarele cerințe cheie au fost considerate esențiale, constituind baza formulării concluziei pentru fiecare din autoritățile auditate:

- **în cazul AM POC, OIC, OIPSI: cerințele cheie nr. 2 (selectarea operațiunilor), nr. 4 (verificări privind gestionarea) și nr. 5 (pista de audit a documentelor privind cheltuielile și auditurile);**
- **în cazul AC: cerința cheie nr. 13 (elaborarea și certificarea conturilor anuale).**

Pe parcursul auditului, erorile constatate au fost discutate cu managementul entităților auditate, atât pentru a confirma evaluarea auditului asupra naturii erorii sau a slăbiciunii, cât și pentru a discuta asupra demersurilor necesare corectării deficiențelor constatate și îmbunătățirii SMC.

Pe baza concluziilor formulate pentru fiecare entitate auditată, a fost stabilită concluzia generală asupra funcționării SMC. La stabilirea acestei concluzii s-a avut în vedere și modul în care entitățile auditate au implementat recomandările rămase deschise din auditurile anterioare.

III. CONSTATĂRI ȘI RECOMANDĂRI

1. Prezentarea constatărilor și recomandărilor

Raportul preliminar de audit a fost întocmit de către echipa de audit, revizuit de șeful de serviciu și de către directorul direcției, aprobat de către vicepreședintele Autorității de Audit.

Deficiențele constatate ca urmare a prezentei misiuni de audit efectuate sunt stabilite pe fiecare autoritate, în funcție de cerințele cheie evaluate și criteriile de evaluare asociate, fiind prezentate în *Anexele nr. 2.1-2.4*. Rezultatele monitorizării stadiului de implementare a recomandărilor formulate de AA în misiunile de audit anterioare se regăsesc în *Anexele nr. 4.1-4.4* la prezentul raport de audit.

Pentru toate deficiențele constatate au fost formulate recomandări care urmează a fi implementate de către entitățile din sistem în vederea îmbunătățirii funcționării SMC instituit pentru POC.

2. Concluzii

Concluziile privind eficacitatea funcționării sistemelor de management și control la nivelul fiecărei entități auditate, stabilite pe baza rezultatelor evaluării cerințelor cheie 2, 4, 5 și 7 evaluate în prezenta misiune de audit, sunt:

La nivelul Autorității de Management concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale.”

Concluzia are la bază clasificarea cerinței cheie 2 *”Selecția adecvată a operațiunilor”* (articolul 72 litera (c) și articolul 125 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 1303/2013) și a cerinței cheie 4 *”Verificări adecvate de management”* (articolul 72 literele (c) și (h), articolul 125 alineatul (4) litera

(a), articolul 125 alineatul (5) și articolul 125 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 1303/2013) în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”.

Clasificarea *cerinței cheie 2 ”Selecția adecvată a operațiunilor”* în categoria 3 s-a efectuat pe baza concluziilor rezultate din verificările efectuate cu ocazia prezentei misiuni de audit, a celor din misiunea de audit de operațiuni pentru perioada I 2023, dar ținând seama și de modul în care entitățile auditate au implementat recomandările formulate cu ocazia misiunilor anterioare.

AA a concluzionat că aspectele rezultate din testarea funcționării controalelor aferente eșantioanelor nonstatistice selectate pentru evaluarea CC2, dar și concluziile rezultate din misiunea de audit al operațiunilor – perioada I 2023, respectiv deficiențele constatate cu privire la verificările insuficiente în etapa de evaluare și selecție pentru proiectele din cadrul Axelor prioritare 3 și 4, punctajul calculat eronat pentru beneficiarii Axei 4, verificări insuficiente cu privire la calitatea de IMM pentru beneficiarii Axelor 3 și 4, deficiențe în funcționarea platformei IMM Recover cu privire la verificarea îndeplinirii calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor prioritare 3 și 4, deficiențe în procesul de evaluare și contractare a proiectelor transferate de Acțiunea 2.3.3 – Axa 2 la Acțiunea 4.2.1. – Axa 4, semnarea contractelor de finanțare cu clauză suspensivă în cadrul Axei prioritare 4, nerespectarea termenelor procedurale în procesul de soluționare a contestațiilor în cadrul Axei prioritare 4, conduc la *încadrarea cerinței cheie 2 în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”*.

Astfel, AA a constatat deficiențe la nivelul AM POC după cum urmează:

1. Cu privire la eșantionul de proiecte/cereri de finanțare selectate în cadrul auditului de operațiuni etapa I, format din 11 proiecte, AA a identificat **o deficiență evaluată cu impact major și cu caracter sistemic**, referitoare la stabilirea unor criterii de evaluare care nu au respectat modificările incluse în Programul Operațional privind axa 4, în ceea ce privește procesul de selecție și de contractare a proiectelor transferate de la Acțiunea 2.3.3 la Acțiunea 4.2.1, în cadrul noului apel creat pe Axa Prioritară 4, pentru care AA a recomandat AM POC întreprinderea demersurilor necesare astfel ca proiectele să respecte prevederile Programului Operațional privind axa 4 și asigurarea unei piste de audit adecvate și complete privind eligibilitatea operațiunilor efectuate din acțiunea 4.2.1.

2. Cu privire la eșantionul de proiecte/cereri de finanțare selectate în cadrul auditului de sistem, format din 15 proiecte, AA a identificat deficiențe cu privire la proiectele selectate în eșantion – Axa prioritară 4 (cod SMIS 155793, 157837, 157797, 158797 și 158758), dintre care 4 deficiențe au fost evaluate cu impact major, iar 3 deficiențe au impact mediu.

Deficiențele cu impact major vizează proiectele cod SMIS 157837, SMIS 157797 și SMIS 158758, acestea fiind proiecte selectate în cadrul Acțiunilor 4.1.1 și 4.1.1.bis, iar pentru deficiențele constatate AA a recomandat AM POC reperformarea verificărilor cu privire la: recalcularea punctajelor acordate astfel încât acestea să reflecte criteriile de selecție enunțate în Ghidul solicitantului și luarea măsurilor de remediere care se impun urmare a recalculării punctajelor acordate tuturor proiectelor depuse în cadrul apelului AP4/4.1.1/AjS / Investiții în activități productive; reverificarea calității de IMM; reverificarea rezonabilității bugetului.

În plus, în cazul proiectului cod SMIS 157797 și respectiv la nivelul Apelului 4.1.1 POC/1086/4/3/Investiții în activități productive, AA a identificat **o deficiență majoră evaluată cu caracter sistemic, respectiv pentru proiectele pentru care punctajul maxim a fost acordat la criteriul ”scăderea ratei profitului operațional” pentru creșterea profitului operațional**, iar AA a recomandat cuantificarea impactului la nivelul întregului apel de proiecte și luarea măsurilor de remediere pentru toate proiectele depuse în cadrul apelului POC/1086/4/3/Investiții în activități productive afectate de deficiența sesizată de AA. Deficiența a fost evaluată ca fiind sistemică datorită faptului că în baza informațiilor transmise de AM POC, în cadrul apelului POC/1086/4/3/Investiții în

activități productive au fost semnate 530 de contracte pentru care profitul operațional a crescut în 2020 față de 2019.

3. Urmare a analizării eșantionului de proiecte selectate de AA atât în misiunea de audit de operațiuni Perioada I 2023, cât și în misiunea de audit de sistem, pentru testarea controalelor instituite la nivelul AM POC specifice procesului de evaluare și selecție a proiectelor depuse prin intermediul platformei IMM Recover în cadrul Axelor Prioritare 3 și 4, cu privire la controalele concepute și descrise în procedurile privind evaluarea și selecția, AA a constatat că aceste verificări nu sunt adecvate în ceea ce privește verificarea calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor Prioritare 3 și 4. Concluzia auditorilor a fost că deficiențele identificate sunt datorate în principal faptului că platforma IMM Recover nu a avut la bază parametrizări adecvate pentru asigurarea unor verificări automate cu privire la condițiile de încadrare în categoria IMM, în concordanță cu legislația națională și europeană aplicabilă.

AA consideră că **deficiența este majoră și are un caracter sistemic**, în special ca urmare a faptului că din analiza informațiilor existente în platforma IMM Recover, în cazul proiectului SC UNIVERS T SA (RUE 4436) selectat în misiunea de audit de operațiuni perioada I 2023, platforma IMM Recover nu a verificat îndeplinirea condiției prevăzute de art. 4⁵ din Legea nr. 346 din 14 iulie 2004, deficiența putând avea o natură recurentă, cu o probabilitate ridicată de apariție în tipuri de operațiuni similare (atât în cadrul Axei prioritare 3 – Măsurile 1 și 2, cât și în cadrul Axei prioritare 4 – Acțiunile 4.1.1, 4.1.1 bis, 4.1.2 IMM Agri-food și 4.1.2. Microgranturi în domeniul agroalimentar), care decurge dintr-o **deficiență semnificativă în funcționarea eficace a platformei IMM Recover**, inclusiv din neinstituirea unor proceduri adecvate de parametrizare a condițiilor de eligibilitate stabilite prin Schemele de ajutor de stat / de minimis aplicabile, precum și din Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

Cheltuielile asupra cărora nu s-a obținut o asigurare rezonabilă asupra legalității și regularității lor, aferente proiectului cu codul SMIS 141523 (cheltuieli cuprinse în cererea de rambursare nr. 8) beneficiar final: SC UNIVERS T SA care a încheiat contractul de finanțare nr. M2-4436 din 07-04-2021, însumează 725.925 lei (146.707,83 euro), iar AA a recomandat ca AM POC să identifice în platforma IMM Recover toți beneficiarii finali (atât în cadrul Axei prioritare 3 – Măsurile 1 și 2, cât și în cadrul Axei prioritare 4 – Acțiunile 4.1.1, 4.1.1 bis, 4.1.2 IMM Agri-food și 4.1.2. Microgranturi în domeniul agroalimentar) care nu îndeplinesc condiția prevăzută de art. 4⁵ din Legea nr. 346 din 14 iulie 2004 și să stabilească impactul financiar aferent cheltuielilor declarate CE în cazul acestor proiecte și să aplice mecanismul prevăzut de OUG nr. 66/2011.

4. Din verificarea eșantionului de proiecte/cereri de finanțare selectate în cadrul auditului de sistem, format din 15 proiecte, AA a constatat că există riscul neimplementării proiectelor ca urmare a semnării contractelor de finanțare cu clauză suspensivă, care a reprezentat o soluție nerealistă, având în vedere orizontul de timp disponibil pentru implementarea proiectelor în cadrul Acțiunii 4.1.1. BIS – „Investiții în rețehnologizare acordate IMM-urilor din domeniul industriei alimentare și al construcțiilor, în vederea refacerii capacității de reziliență”, cu impact major asupra gradului de absorbție la nivelul programului. AA a evaluat deficiența majoră și a recomandat AM POC să prezinte cu celeritate un calendar cu măsuri concrete în legătură cu finalizarea procesului de evaluare și selecție (inclusiv soluționarea contestațiilor), de natură să evite imposibilitatea implementării contractelor de finanțare ca urmare a incertitudinii beneficiarilor cu privire la obținerea finanțărilor, precum și cu privire la asigurarea unei piste de audit prin încărcarea tuturor documentelor în My SMIS 2014. a proiectelor Acțiunii 4.1.1. BIS – „Investiții în rețehnologizare acordate IMM-urilor din domeniul industriei alimentare și al construcțiilor, în vederea refacerii capacității de reziliență”.

5. Din verificarea eșantionului de contestații selectate în cadrul auditului de sistem, format din 15 proiecte, AA a constatat că AM POC nu a respectat termenele procedurale în procesul de soluționare a acestora, ca urmare a unei capacități administrative inadecvate la nivelul AM POC. De menționat faptul

că pentru acțiunile 4.1.1 și 4.1.1 bis AM POC nu a delegat funcții către cele două organisme intermediare decât din perspectiva verificărilor ce privesc calitatea de IMM a beneficiarilor finali, AM POC depunând eforturi considerabile pentru finalizarea procesului de evaluare, selecție și contractare a proiectelor din cadrul celor două acțiuni, cu aceleași resurse umane sau chiar diminuate.

Precizăm faptul că în cadrul Axei Prioritare 4 se finanțează următoarele acțiuni:

- Acțiunea 4.1.1 - Investiții în activități productive - Investiții destinate capacităților de prestare de servicii și re tehnologizării, cu o alocare financiară în valoare de 238.760.397 euro, din care 200.000.000 euro FEDR și 38.760.397 euro cofinanțare de la bugetul de stat, din care 179.070.298 euro ajutor de stat și 59.690.099 euro ajutor de minimis.
- Acțiunea 4.1.1 BIS - Investiții în activități productive - Industria alimentară și construcții cu o alocare financiară în valoare de 179.070.480 euro, din care 150.000.000 euro FEDR și 29.070.480 euro cofinanțare de la bugetul de stat, din care 89.535.149 euro industria alimentară și 89.535.149 euro domeniul construcțiilor.
- Acțiunea 4.1.2 - Sprijin pentru capital de lucru - Domeniul agroalimentar cu o alocare financiară în valoare de 179.070.480 euro, din care 150.000.000 euro FEDR și 29.070.480 euro cofinanțare de la bugetul de stat;
- Acțiunea 4.2.1 - Sprijin pentru procesul educațional on-line cu o alocare financiară în valoare de 59.690.099 euro, din care 50.000.000 euro FEDR și 9.690.099 euro cofinanțare de la bugetul de stat.

În cadrul apelurilor lansate în cadrul celor două acțiuni au fost depuse proiecte după cum urmează:

- 4.1.1 - 2517 proiecte depuse în platforma IMMRECOVER cu o valoare a asistenței financiare nerambursabile în sumă de 728.023.956,79 euro, din care 1844 proiecte intră sub incidența ajutorului de stat și 673 proiecte intră sub incidența ajutorului de minimis;
- 4.1.1 BIS – 1906 proiecte depuse în platforma IMMRECOVER cu o valoare a asistenței financiare nerambursabile în sumă de 661.570.096,08 euro, din care 458 proiecte în industria alimentară și 1448 în domeniul construcțiilor.

Dintre acestea, până la data finalizării misiunii de audit de sistem, AM POC a contractat:

- pentru acțiunea 4.1.1:
 - Ajutor de stat: 1125 contracte, în suma de 378.499.360,95 euro;
 - Ajutor de minimis: 342 contracte, în suma de 56.991.001,51 euro.
- Pentru acțiunea 4.1.1bis:
 - Industria alimentară: 333 contracte, în suma de 87.626.568,05 euro;
 - Domeniul construcțiilor: 320 contracte, în suma de 118.454.351,63 euro.

Prin urmare, încheierea unui număr de 2120 de contracte de finanțare în cadrul celor două acțiuni a presupus din partea AM POC concentrarea de eforturi semnificative în privința capacității administrative în zona de evaluare - contractare, care au afectat celelalte domenii de activitate (soluționare contestații, autorizare cheltuieli, nereguli și monitorizare).

Dintre cele 9 deficiențe constatate de AA la nivelul cerinței cheie 2, cinci au impact major și se referă la criteriile de evaluare 2.4 și 2.5 ale cerinței cheie 2, așa cum sunt definite în Ghidul EGESIF 14010-18.12.2014.

Pentru clasificarea cerinței cheie 2, AA a luat în considerare ca **factor agravant** faptul că la nivelul Axelor 3 și 4 au fost identificate **mai multe erori cu caracter sistemic**, putând avea o natură recurentă, cu o probabilitate ridicată de apariție în tipuri de operațiuni similare, care decurg din:

- o deficiențe semnificative legate de aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis ca operațiunile aprobate și transferate de la Acțiunea 2.3.3 la Acțiunea 4.2.1, în cadrul noului apel creat pe Axa Prioritară 4 să nu respecte prevederile din programul operațional;

- deficiențe semnificative legate de aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis acordarea punctajului maxim pentru criteriul de selecție "scăderea ratei profitului operațional aferent exercițiului financiar 2020 în raport cu exercițiul financiar 2019, ca urmare a efectelor pandemiei de COVID-19" în condițiile creșterii profitului operațional, pentru proiectele selectate în cadrul apelului POC/1086/4/3/Investiții în activități productive;
- deficiențe semnificative cu privire la funcționarea platformei IMM Recover în ceea ce privește verificarea calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor Prioritare 3 și 4, în principal ca urmare a faptului că platforma IMM Recover nu a avut la bază parametrizări adecvate pentru asigurarea unor verificări automate cu privire la condițiile de încadrare în categoria IMM, atât pentru proiectele selectate în cadrul Axei prioritare 3 – Măsurile 1 și 2, cât și în cadrul Axei prioritare 4 – Acțiunile 4.1.1, 4.1.1 bis, 4.1.2 IMM Agri-food și 4.1.2. Microgranturi în domeniul agroalimentar), proiecte care nu îndeplinesc condiția prevăzută de art. 4⁵ din Legea nr. 346/2004, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, la fundamentarea concluziei pe cerința cheie 2, AA a ținut cont de faptul că cerința cheie 1 „Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare” la nivelul AM POC a fost încadrată în categoria 3 *“Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”*, având în vedere că AA a constatat că la nivelul AM POC există în continuare o capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate, ceea ce a condus la înregistrarea de întârzieri în procesul de soluționare a contestațiilor depuse de solicitanții de finanțare nerambursabilă în cadrul Acțiunilor 4.1.1 și 4.1.1 bis.

Aspectele care necesită îmbunătățiri substanțiale sunt legate de funcționarea unor controale instituite pentru evaluarea și selecția proiectelor, în special a celor a căror funcționare necorespunzătoare au condus la apariția de erori cu caracter sistemic la nivelul Axelor prioritare 3 și 4, precum și la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri adecvate de supervizare a funcțiilor delegate, precum și la implementarea recomandărilor din misiunile precedente de audit.

Cerința cheie 4 *“Verificări adecvate de management”* a fost clasificată în categoria 3 *“Funcționează parțial, dar necesită îmbunătățiri substanțiale”*, întrucât, urmare misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023, au fost identificate deficiențe cu impact financiar de 29.757.680,61 lei (echivalentul a 6.029.935,29 euro), ca urmare a funcționării neadecvate a unor controale care vizează verificările de gestiune, care generează riscul de declarare a unor cheltuieli neeligibile, dar și neinstituirea unor controale adecvate pentru identificarea unor suspiciuni de fraudă (SMIS 142764, Beneficiar: ENJOY SMART SOLUTIONS SRL, SC RAZLUC SRL - RUE 3371, TOP MASTER L.T.D. SRL - RUE 6391, FLODEM MOBIL SRL - RUE 3442).

La fundamentarea concluziei pe cerința cheie 4 s-a ținut seama și de faptul că în misiunea de audit de sistem au fost identificate deficiențe privind verificări insuficiente referitoare la recuperarea de la beneficiarii finali ai ajutoarelor de stat, acordate fără respectarea prevederilor legale în cadrul Măsurii 2 "Granturi pentru capital de lucru" în cadrul Axei Prioritare 3 și neasigurarea unei piste de audit adecvate privitoare la acest tip de verificări, neincluderea în listele de verificare privind eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectul cod SMIS 141523 – Axa prioritară 3 a unor controale care să poată detectata dacă cheltuielile efectuate de beneficiari vizează exclusiv codul CAEN pentru care a fost acordată finanțarea, verificări insuficiente realizate în cazul beneficiarilor finali auditați în cadrul proiectului cod SMIS 141523 - „Sprijin financiar pentru IMM-urile afectate de pandemia COVID – 19 prin intermediul sistemului informatic integrat – IMM RECOVER” – Axa prioritară 3, pe fondul unei piste de audit neadecvate, lipsa unor documente justificative aferente raportelor de progres depuse de beneficiari care să probeze sumele decontate beneficiarilor finali, nerespectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor și verificarea necorespunzătoare a documentelor justificative de către AM POC/MAT – Axa prioritară 3, verificări necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare

adecvate identificate în urma auditării proiectului cod SMIS 130599 – Axa prioritară 2, cu privire la publicarea eratelor în scopul prelungirii duratei de depunere a ofertelor.

În vederea stabilirii concluziei pentru cerința cheie 4, AA a ținut cont de următoarele aspecte:

- a) Din verificările efectuate cu ocazia misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023 asupra celor **19 proceduri de achiziție** (10 proceduri de achiziție derulate prin licitație deschisă, 3 proceduri simplificate, 6 proceduri pentru beneficiarii privați). Pentru acestea, au fost atribuite un număr de 34 de contracte în valoare de 495.822.071,26 lei (inclusiv TVA), iar în misiunea de audit de operațiuni au fost identificate **deficiențe cu privire la trei contracte de achiziție în valoare de 108.885.174,94 lei (inclusiv TVA), reprezentând 21,96% din valoarea totală a contactelor de achiziție auditate de AA.**
- b) Din verificările efectuate cu ocazia misiunii de audit de sistem, AA a constatat deficiențe referitoare la verificările necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare adecvate, pentru care AA a recomandat modificarea prevederilor procedurale specifice și listele de verificare aferente cu privire la îndeplinirea obligației autorității contractante de a publica erate în situația unor proceduri / loturi suspendate pentru care e expirat termenul de depunere a ofertelor sau mai sunt mai puțin de 3 zile lucrătoare până la expirare.
- c) În prezenta misiune de audit au fost testate controalele instituite la nivelul AM POC cu privire la modalitatea de constituire a instrumentelor de garantare prezentate în cadrul celor 34 de contracte de achiziție, având în vedere în special următoarele aspecte:
 - **urmărirea constituirii de noi garanții de bună execuție** ca urmare a retragerii autorizației de funcționare a Societății de Asigurare-Reasigurare City Insurance SA, până la termenul prevăzut de *OUG nr. 19/4.03.2022 privind unele măsuri referitoare la garanțiile de bună execuție constituite în cadrul contractelor de achiziție publică și al contractelor sectoriale*, aprobată prin Legea nr. 225/19 iulie 2022 (150 de zile de la data pronunțării hotărârii de deschidere a procedurii de faliment), sau constituirea acesteia prin mecanismul reținerilor succesive prevăzut la alin. (1) lit. a) din actul normativ, în situația în care nu a fost prezentată de către antreprenori o nouă garanție.
 - deficiențele identificate de Autoritatea de Audit, urmare misiunii de audit de operațiuni derulată la nivelul Programului Operațional Infrastructură Mare, cu privire la faptul că anumite instrumente de garantare emise **nu sunt conforme cu normele legale în materie**, fiind emise de entități care nu se încadrează în categoria entităților menționate de prevederile Clauzelor 15 și 46.3 din Anexa 1 la HG nr. 1/2018, precum și avertizările emise de BNR și ASF privind **existența pe piață a unor instrumente de garantare presupus false.**

În urma verificărilor efectuate nu s-au constatat deficiențe cu privire la modalitatea de constituire a instrumentelor de garantare prezentate în cadrul contractelor de achiziție.

- d) Din verificările efectuate cu ocazia misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023 asupra celor 24 de cereri de rambursare pentru care au fost declarate cheltuieli în valoare de 2.268.843.111,27 lei, au fost identificate deficiențe cu privire la 10 cereri de rambursare constând în cheltuieli neeligibile în valoare totală de 24.851.283,14 lei (reprezentând 1,1% din valoarea cheltuielilor declarate). Dintre acestea, suma de 8.698.570,21 lei (35% din valoarea totală a cheltuielilor neeligibile identificate de AA) reprezintă cheltuieli neeligibile aferente celor 6 cereri de rambursare selectate în eșantionul statistic pentru Axa prioritară 3, datorate unor controale deficitare la nivelul AM POC cu privire la respectarea condițiilor de eligibilitate ale beneficiarilor finali / cheltuielilor incluse în rapoartele de progres ale acestora, precum și unor verificări insuficiente realizate prin intermediul sistemului informatic integrat IMM Recover

sau ca urmare a lipsei de documente justificative care să probeze sumele decontate beneficiarilor finali.

- e) AA a luat în considerare faptul că AM POC a redus riscul de cheltuieli neeligibile în conturi pentru erorile identificate pentru proiectul cod SMIS 141523 – Axa prioritară 3. Astfel, a fost calculată o rată a erorii extrapolate plecând de la corecțiile financiare individuale din subșantioanele verificate la nivelul AM POC, măsură care însă nu este suficientă.

De asemenea, pentru clasificarea cerinței cheie 4 în categoria 3, AA a luat în considerare ca **factor agravant** faptul că la nivelul Axelor 3 și 4 au fost identificate **mai multe erori cu caracter sistemic**, care generează riscul de declarare a unor cheltuieli neeligibile, ca urmare a deficiențelor semnificative legate de selectarea unor operațiuni prin aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis ca operațiunile aprobate și transferate de la Acțiunea 2.3.3 la Acțiunea 4.2.1, în cadrul noului apel creat pe Axa Prioritară 4 să nu respecte prevederile din programul operațional, deficiențelor semnificative legate de aplicarea unor criterii de evaluare și selecție care au permis acordarea punctajului maxim pentru criteriul de selecție ”scăderea ratei profitului operațional aferent exercițiului financiar 2020 în raport cu exercițiul financiar 2019, ca urmare a efectelor pandemiei de COVID-19” în condițiile creșterii profitului operațional, pentru proiectele selectate în cadrul apelului POC/1086/4/3/Investiții în activități productive, deficiențelor semnificative cu privire la funcționarea platformei IMM Recover în ceea ce privește verificarea calității de IMM a beneficiarilor finali din cadrul Axelor Prioritare 3 și 4, în principal ca urmare a faptului că platforma IMM Recover nu a avut la bază parametrizări adecvate pentru asigurarea unor verificări automate cu privire la condițiile de încadrare în categoria IMM, atât pentru proiectele selectate în cadrul Axei prioritare 3 – Măsurile 1 și 2, cât și în cadrul Axei prioritare 4 – Acțiunile 4.1.1, 4.1.1 bis, 4.1.2 IMM Agri-food și 4.1.2. Microgranturi în domeniul agroalimentar), proiecte care nu îndeplinesc condiția prevăzută de art. 4⁵ din Legea nr. 346/2004, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, la fundamentarea concluziei pe cerința cheie 4, AA a ținut cont de faptul că cerința cheie 1 *„Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare”* la nivelul AM POC a fost încadrată în categoria 3 *“Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”*, având în vedere că AA a constatat că la nivelul AM POC există în continuare o capacitate administrativă insuficientă, în principal din cauza unei fluctuații de personal ridicate, iar AA consideră că riscul de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale este unul ridicat, iar nivelul ridicat al erorilor identificate de AA în misiunea de audit de operațiuni perioada I 2023 indică deficiențe legate de verificarile de management la nivelul AM POC, aceasta având impact asupra eficienței activităților derulate, în contextul în care anvelopa bugetară alocată POC a crescut semnificativ.

Aspectele care necesită îmbunătățiri substanțiale sunt legate de funcționarea adecvată a verificărilor de gestiune, în special a celor a căror funcționare necorespunzătoare au condus la apariția de **erori cu caracter sistemic la nivelul Axelor prioritare 3 și 4**, precum și la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri de reducere a riscului de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale, precum și la implementarea recomandărilor din misiunile precedente de audit.

De aceea, AA a recomandat AM POC să dispună în mod operativ măsurile de corectare a deficiențelor cu impact financiar constatate de AA, iar măsurile dispuse de AM POC trebuie să facă dovada îmbunătățirii în mod efectiv a controalelor la nivelul sistemului de gestiune și control instituit pentru POC.

Cerința cheie 5 *„Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată”* a fost clasificată în categoria 2 *„Funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”*, fiind constatate deficiențe cu privire la lipsa unei piste de audit adecvate în procesul de evaluare și selecție a proiectelor din cadrul

Axei prioritare 4, dar și ca urmare a neasigurării unei piste de audit în ceea ce privește transferarea proiectelor de la Acțiunea 2.3.3 - Axa Prioritară 2 la Acțiunea 4.2.1 - Axa Prioritară 4, nefiind prezentate documente suport adecvate referitoare la modalitatea prin care s-a asigurat respectarea prevederilor rezultate din modificările Programului POC privind Axa prioritară 4.

La fundamentarea concluziei pe cerința cheie 5 s-a ținut cont și de faptul că în misiunea de audit de operațiuni – perioada I 2023 auditorii au identificat deficiențe cu privire la asigurarea unei piste de audit adecvate cu privire la cheltuielile declarate în cadrul Axei prioritare 3, precum și deficiențe cu privire la pista de audit neadecvată și incompletă, în cazul proiectului “Sistem integrat pentru extragerea, prelucrarea și clasificarea informațiilor publice în timp real, folosind metode avansate de analiză semantică bazată pe machine learning – MEDIAWIRE”, Cod SMIS 129803, Beneficiar: SC AVAL NET SRL, Axa Prioritară 2, pista de audit neadecvată și incompletă, deficiență cauzată de faptul că până la finalizarea misiunii de audit, pentru un număr de 3.412 tablete beneficiarul nu a transmis documente doveditoare ale repartizării tabletelor către elevi, care să dovedească îndeplinirea valorii indicatorului de realizare “Număr de elevi din învățământul preuniversitar de stat sprijiniți cu echipamente mobile IT pentru a participa la cursuri on-line”, în cazul proiectului “Creșterea gradului de acces a elevilor din învățământul preuniversitar la procesul de învățare on-line prin dotarea acestora cu echipamente de tipul tabletelor școlare”, Cod SMIS 144048, deficiențe cu privire la monitorizarea proiectelor în perioada de durabilitate pentru proiectul cod SMIS 116428.

Cerința cheie 7 “Implementarea efectivă a unor măsuri antifraudă proporționale” a fost clasificată în categoria 2 „Funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri”. La fundamentarea concluziei pe cerința cheie 7 s-a ținut cont de faptul că în misiunea de audit de operațiuni – perioada I 2023 auditorii au identificat indicatori de fraudă în cadrul a patru proiecte auditate (SMIS 142764, RUE 3371, RUE 6391, RUE 3442), pentru care AA a notificat Parchetul European, în conformitate cu prevederile OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.1. la prezentul raport de audit.

La nivelul Organismului Intermediar pentru Cercetare (OIC) concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 2 “Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

Concluzia a avut la bază încadrarea în categoria 2 a cerinței cheie 2 “**Selecția adecvată a operațiunilor**” și a cerinței cheie 4 “**Verificări adecvate de management**”, pentru aspectele rezultate din testarea funcționării controalelor aferente eșantioanelor nonstatistice selectate de AA pentru evaluarea CC2 și CC4 în prezenta misiune de audit, precum și pe baza concluziilor rezultate în urma misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023.

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la actualizarea Procedurii Operaționale Verificare Administrativă și Avizare Cheltuieli (PO.VA.AC.OI) și la transmiterea dovezii prelungirii instrumentului de garantare pentru proiectul SMIS 119659, precum și implementarea recomandărilor din misiunile de audit anterioare.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.2. la prezentul raport de audit.

La nivelul Organismului Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale (OIPSI) concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 2 “Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

Concluzia a avut la bază încadrarea în categoria 2 a cerinței cheie 2 “**Selecția adecvată a operațiunilor**” și a cerinței cheie 4 “**Verificări adecvate de management**”, pentru aspectele rezultate din testarea funcționării controalelor aferente eșantioanelor nonstatistice selectate de AA pentru evaluarea CC2 și

CC4 în prezenta misiune de audit, precum și pe baza concluziilor rezultate în urma misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023.

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la introducerea în Procedura Operațională de Evaluare și Selecție a Proiectelor și/sau prin Instrucțiunii și/sau în Ghidul Solicitantului a unei analize a rezonabilității valorilor cuprinse în bugetele orientative, respectiv se va preciza modalitatea de verificare privind realitatea și regularitatea ofertelor depuse pentru estimarea bugetului și a scrisorilor de interes cel puțin din perspectiva realității acestora, respectiv dacă firmele respective pot utiliza produsul/serviciul dezvoltat prin proiect.

De asemenea, în cazul OIPSI, AA a constatat verificări neadecvate în etapa de verificare a cererilor de rambursare a proiectului cod SMIS 129077 în ceea ce privește încadrarea cheltuielilor în regiuni de dezvoltare less/more, lipsa unor avize/autorizații în conformitate cu legislația aplicabilă și neasigurarea pistei de audit în cazul proiectului cod SMIS 142764, verificări de management insuficiente pentru prevenirea conflictelor de interese în procedura de achiziție pentru atribuirea Contractului de furnizare nr. 66/23.12.2021 (proiect cod SMIS 145110), dar și verificări necorespunzătoare în ceea ce privește procedurile de atribuire a achizițiilor publice atât la nivelul OIPSI cât și la nivelul AM, ca urmare a lipsei prevederilor procedurale specifice și a unor liste de verificare adecvate.

De asemenea, în cazul proiectului cod SMIS 129077, AA a constatat o cheltuială neeligibilă de 83.890,87 lei (FEDR 71.307,23 lei, BS 12.583,64 lei, echivalent euro 17.184,76 euro) urmare a verificărilor neadecvate în etapa de verificare la fața locului a proiectului în ceea ce privește locația activelor achiziționate, dar și neîndeplinirea indicatorilor de rezultat în etapa de durabilitate pentru proiectul cod SMIS 116428, pentru care OIPSI a recalculat indicatorul *Performanța investiției privind dezvoltarea produselor /serviciilor/aplicației*, cu un grad de îndeplinire de 14,47%, suma plătită necuvenit de 88.283,87 lei nefiind recuperată până la finalizarea misiunii de audit.

Aspectele care necesită îmbunătățiri se referă la cele menționate mai sus, precum și implementarea recomandărilor din misiunile de audit anterioare.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.3. la prezentul raport de audit.

La nivelul Autorității de Certificare:

Concluzia este că sistemul este clasificat în categoria 2 "Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri", evaluarea funcționării sistemului de management și control fiind efectuată doar pe bază de follow-up al constatărilor și recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare, cerința cheie 13 urmând a fi re-evaluată și în misiunea de audit al conturilor care se va derula în perioada decembrie 2023 – februarie 2024 pentru pachetul de asigurare aferent anului contabil 2022 – 2023.

Rezultatele verificărilor AA sunt consemnate în Anexa nr. 2.4. la prezentul raport de audit.

Abaterile constatate și recomandările formulate ca urmare a misiunii de audit de sistem efectuate sunt stabilite pe fiecare autoritate, în funcție de cerințele cheie evaluate și criteriile de evaluare asociate, fiind prezentate în detaliu în **Anexele nr. 2.1-2.4.**

IV. URMĂRIREA RECOMANDĂRILOR DIN ANII PRECEDENȚI

În prezenta misiune de audit s-a avut în vedere urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit a CE, finalizată cu Raportul *Early Preventive System* nr.

REGC214RO0084 din 02.09.2019, precum și urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit a CE și finalizată Raportul de audit tematic (conflict de interese) DAC614RO1396.

Stadiul implementării acestora este prezentat distinct în *Anexele nr. 3.1 și 3.2* la prezentul raport de audit.

a) Stadiul implementării recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit a CE, finalizată cu Raportul *Early Preventive System* nr. REGC214RO0084 din 02.09.2019

Prin scrisoarea nr. Ares(2023)4112608 - 14/06/2023, conținând al treilea raport de follow-up întocmit de serviciile Comisiei Europene, singura recomandare rămasă deschisă a fost considerată implementată, luând în considerare următoarele aspecte:

CE a informat statul membru că serviciile Comisiei au luat act de faptul că AM și OIC au efectuat propriile verificări și au calculat cota veniturilor economice din venitul total primit de beneficiar și au evaluat că activitățile economice ale beneficiarului reprezintă mai puțin de 20% din capacitatea sa anuală totală. Pe baza acestei evaluări, AM și OIC au putut concluziona că activitățile economice ale beneficiarului sunt de natură auxiliară și, prin urmare, activitățile finanțate nu constituie ajutor de stat.

În ceea ce privește evaluarea referitoare la caracterul generator de venituri al proiectului (și calculul deficitului de finanțare), serviciile Comisiei au luat notă de clarificările furnizate de statul membru. În special, serviciile Comisiei recunosc că:

- calculul deficitului de finanțare furnizat de beneficiari a fost eronat, deoarece nu toate veniturile avute în vedere inițial de beneficiari în cererea lor reprezentau venituri din exploatare care urmau să fie incluse în analiza rentabilității financiare și în calculul venitului net actualizat.
- AM și OIC au furnizat documente suplimentare/dovezi suplimentare pentru a demonstra erorile comise în estimările inițiale ale veniturilor.
- OIC a re-efectuat calculul deficitului de finanțare, luând în considerare atât veniturile corecte din exploatare, cât și o rată de actualizare financiară de 4%, concluzionând că proiectele nu generează venituri nete.

Având în vedere cele de mai sus, serviciile Comisiei consideră că recomandarea formulată a fost abordată de autoritățile responsabile de program. Întrucât proiectele nu constituie ajutor de stat și nu generează venituri nete, constatarea a fost închisă. Pentru viitor, se recomandă autorităților responsabile de program să evite ambiguitatea în orientările pentru solicitanți și să includă în manualele lor de proceduri controale adecvate privind incidența ajutoarelor de stat și generarea de venituri în cazul proiectelor de infrastructură de cercetare (similare).

b) Stadiul implementării recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit a CE, finalizată cu Raportul de audit tematic (conflict de interese) DAC614RO1396 din 2023

În prezenta misiune de audit s-a avut în vedere urmărirea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunii de audit a CE nr. DAC614RO1396, finalizată cu Raportul de audit transmis cu Scrisoarea CE REGIO.EMPL.DAC.6/LB/ss (2023)5480823, stadiul implementării acestora fiind prezentat distinct în Anexa nr. 3.2 la prezentul raport de audit.

Răspunsul statului membru la proiectul de raport Ares(2022)8762307 din 16 decembrie 2022 și Ares(2022)8825787 din 19 decembrie 2022 a fost transmis cu adresa 127515/31.07.2023. Toate cele 11 recomandări formulate AM POC au rămas deschise.

AA va monitoriza implementarea recomandărilor formulate de CE în misiunile viitoare de audit.

- e) De asemenea, în prezenta misiune AA a examinat, **metodologia de verificare a cererilor de rambursare pentru operațiunile finanțate în cadrul Axei Prioritare 3, în baza scrisorii Ares(2023)3769687 – 31.05.2023**, conținând observațiile și comentariile serviciilor Comisiei Europene formulate ca urmare a misiunii de audit de constatare DAC614RO1770 desfășurată între 12 aprilie 2023 și 21 aprilie 2023 cu privire la analiza documentelor prezentate în temeiul art. 138 litera b) și litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – aspecte legate de legalitatea și regularitatea raportului anual de control, ale opiniei de audit, ale declarației de gestiune și ale rezumatului anual pentru POC.

Din verificările efectuate cu ocazia misiunii de audit de operațiuni – perioada I 2023 asupra celor 6 cereri de rambursare selectate în eșantionul statistic pentru Axa prioritară 3 și din testarea funcționării controalelor aplicate de AM POC, AA nu a identificat deficiențe cu privire la metodologia de verificare a cererilor de rambursare pentru operațiunile finanțate în cadrul Axei Prioritare 3 de natura celor semnalate de serviciile CE prin scrisoarea Ares(2023)3769687 – 31.05.2023, conținând observațiile și comentariile serviciilor Comisiei Europene formulate ca urmare a misiunii de audit de constatare DAC614RO1770 desfășurată între 12 aprilie 2023 și 21 aprilie 2023 cu privire la analiza documentelor prezentate în temeiul art. 138 litera b) și litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 – aspecte legate de legalitatea și regularitatea raportului anual de control, ale opiniei de audit, ale declarației de gestiune și ale rezumatului anual pentru POC.

Distinct de cele prezentate mai sus, în prezenta misiune de audit s-a avut în vedere urmărirea modului de implementare a recomandărilor din misiunile de audit anterioare efectuate de AA.

a) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de sistem 2022, finalizată cu Raportul de audit de sistem nr. 201188/DV/18.07.2022

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2022 **pentru AM POC** prin Raportul final nr. 201188/DV/18.07.2022, s-a constatat că din cele 6 recomandări rămase neimplementate sau în curs de implementare la data RAC 2022, o recomandare a fost implementată și 5 recomandări sunt în continuare parțial implementate. Recomandările rămase în curs de implementare și neimplementate sunt aferente CC2 și CC4.

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2022 **pentru OIC**, prin Raportul final nr. 201188/DV/18.07.2022, s-a constatat că recomandarea rămasă parțial implementată la data RAC 2022 a fost implementată.

La nivelul OIPSI, recomandarea formulată în cadrul auditului de sistem 2022 prin Raportul final nr. 201188/DV/18.07.2022, rămasă parțial implementată la data RAC 2022 este în continuare în același stadiu. Având în vedere nerecuperarea creanței bugetare în sumă de 2.202.960 lei stabilite pentru proiectul cod SMIS 142482 prin procesul verbal de constatare nr. 133666/09.08.2023, recomandarea nr. 2 formulată de AA pentru proiectul cod SMIS 142482 „Hub de Inteligență Artificială” este evaluată ca fiind parțial implementată.

b) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de sistem 2021, finalizată cu Raportul de audit de sistem nr. 61343/DV/21.07.2021

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2021 **pentru AM POC** prin Raportul final nr. 61343/DV/21.07.2021, s-a constatat că din cele 4 recomandări rămase neimplementate sau în curs de implementare la data RAC 2022, două recomandări au fost implementate și 2 recomandări sunt în continuare parțial implementate. Recomandările rămase în curs de implementare și neimplementate sunt aferente CC1 și CC4.

La nivelul ACP, recomandarea formulată este parțial implementată și se referă la modificarea OUG nr. 66/2011 și a procedurii operaționale PO-21.40 *Pregătirea conturilor*.

c) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de sistem 2020, finalizată cu Raportul de audit de sistem nr. 61276/DV/29.07.2020

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2020 pentru AM POC, prin Raportul final nr. 61276/DV/29.07.2020, s-a constatat că cele 3 în curs de implementare la data RAC 2022, sunt în același stadiu. Recomandările rămase în curs de implementare sunt aferente CC2 și CC4.

Din evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate ca urmare a verificărilor efectuate cu privire la tranzacțiile suplimentare extrase de AA pentru evaluare-selecție, a rezultat că recomandarea rămasă parțial implementată la data RAC 2022 este în același stadiu și se referă la completarea listelor de verificare utilizate de OIC în etapa de monitorizare a proiectelor cu întrebări complementare referitoare la cumulul ajutorului de minimis, analiza corespunzătoare și completă privind încadrarea solicitanților în categoria de întreprinderi unice.

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2020 pentru OIC, prin Raportul final nr. 61276/DV/29.07.2020, s-a constatat că cele 2 recomandări rămase parțial implementate la data RAC 2022 sunt în același stadiu și se referă la soluționarea de către DLAF a suspiciunilor de fraudă pentru proiectele SMIS 121822 (International Modeling Company SRL) și SMIS 121358 (Sanimed International Impex SRL).

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2020 pentru OIPSI, prin Raportul final nr. 61276/DV/29.07.2020, s-a constatat că recomandarea rămasă parțial implementată la data RAC 2022 sunt în același stadiu și se referă la situația monitorizării proiectului RONET.

d) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de sistem 2019, finalizată cu Raportul nr. 61756/DV/22.08.2019

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2019 pentru AM POC prin Raportul final nr. 61756/DV/22.08.2019, s-a constatat că din cele 2 recomandări rămase parțial implementate la data RAC 2022 o recomandare a fost implementată iar o recomandare este parțial implementată, acestea fiind aferente CC4, CC8, referindu-se la monitorizarea proiectului RONET și reconcilierile contabile cu sistemul informatic SMIS2014+ în ceea ce privește plățile efectuate către beneficiari.

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2019 pentru OIPSI, prin Raportul final nr. 61756/DV/22.08.2019, s-a constatat că cele 2 recomandări rămase în implementare la data RAC 2022 au fost implementate, aceste recomandări fiind aferente CC1 și CC4 și se referă la monitorizarea implementării proiectului RONET.

e) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de sistem 2018, finalizată cu Raportul nr. 61388/DV/19.07.2018

Din analiza recomandărilor și constatărilor formulate în cadrul auditului de sistem 2018 pentru AM POC, prin Raportul final nr. 61388/DV/19.07.2018, s-a constatat că recomandarea rămasă în implementare la data RAC 2022 este în același stadiu, fiind aferentă CC6 și se referă la finalizarea introducerii datelor în REGAS.

La nivelul ACP, recomandarea formulată și rămasă parțial implementată la data RAC 2022 este în același stadiu și se referă la modificarea OUG nr. 66/2011 și a procedurii operaționale PO-21.40 Pregătirea conturilor.

f) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de operațiuni – etapa I 2022 finalizată cu Raportul final etapa I nr. 200973/DV/16.06.2022

Din verificarea modului de implementare de către AM POC a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit de operațiuni etapa I 2022 finalizată cu Raportul final de audit nr. 200973/DV/16.06.2022, a rezultat că recomandarea rămasă parțial implementată la RAC 2022 este în același stadiu.

g) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de operațiuni – etapa II 2022 finalizată cu Raportul final consolidat nr. 202322/DV/20.12.2022

Din verificarea modului de implementare de către AM POC a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit de operațiuni etapa II 2022 finalizată cu Raportul final de audit nr. 202322/DV/20.12.2022, a rezultat că din totalul de 29 recomandări rămase deschise la RAC 2022, 5 recomandări sunt implementate, 21 recomandări sunt parțial implementate și 3 recomandări sunt neimplementate.

h) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de operațiuni 2021 finalizată cu Raportul final etapa II nr. 62006/DV/26.10.2021

Din verificarea modului de implementare de către AM POC a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit de operațiuni 2021 finalizată cu Raportul final de audit nr. 62006/DV/26.10.2021, a rezultat că din totalul de 3 recomandări rămase deschise la RAC 2022, 3 recomandări sunt parțial implementate.

i) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de operațiuni 2020, finalizată cu Raportul consolidat nr.62398/DV/21.12.2020

Din verificarea modului de implementare de către AM POC a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit de operațiuni 2020, finalizată cu Raportul consolidat nr. 62398/DV/21.12.2020, a rezultat că din cele 4 recomandări rămase neimplementate la data RAC 2022, 4 sunt parțial implementate.

La acestea se adaugă o recomandare parțial implementată referitoare la evaluarea, selecția și contractarea proiectelor de pe Axa 1 și 2, aferentă eșantionului suplimentar (recomandarea se regăsește în follow up sistem).

j) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de operațiuni 2019, finalizată cu Raportul consolidat nr. 60983/DV/20.12.2019

Din verificarea modului de implementare de către AM POC a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit de operațiuni, finalizată cu Raportul nr. 60983/DV/20.12.2019, a rezultat că o recomandare rămasă parțial implementată la data RAC 2022 este în continuare parțial implementată.

k) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de operațiuni 2018, finalizată cu Raportul nr. 62223/DV/29.11.2018

Din verificarea modului de implementare de către AM POC a recomandărilor formulate ca urmare a misiunii de audit de operațiuni, finalizată cu Raportul nr. 62223/DV/29.11.2018, a rezultat că recomandarea rămasă parțial implementată la data RAC 2022 este în continuare în același stadiu.

l) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de conturi 2021-2022, finalizată cu Raportul nr. 220135/FT/13.02.2023

Din verificarea modului de implementare de către AM POC și ACP a recomandărilor formulate cu ocazia misiunii de audit de conturi finalizată cu Raportul de audit de conturi nr. 220135/FT/13.02.2023, a rezultat că o recomandare este parțial implementată și 3 recomandări sunt neimplementate.

m) Stadiul implementării recomandărilor din misiunea de audit de conturi 2020-2021, finalizată cu Raportul nr. 200236/DV/09.02.2022

Din verificarea modului de implementare de către AM POC și ACP a recomandărilor formulate cu ocazia misiunii de audit de conturi finalizată cu Raportul de audit de conturi nr. 200236/DV/09.02.2022, a rezultat că o recomandare este parțial implementată.

n) Stadiul implementării recomandărilor din misiunile de audit anterioare, finalizată cu Raportul de audit de sistem nr. 61756/DV/22.08.2019, cu Raportul de audit nr. 62398/DV/21.12.2020 și cu Raportul de audit de desemnare nr. 61664/AP/01.08.2017 – sistemul IT

AA nu a efectuat o misiune de audit de follow-up la nivelul sistemului IT, astfel că, la nivel de sistem SMIS 2014+, din totalul de 4 recomandări rămase în implementare, 3 recomandări sunt implementate parțial și o recomandare este neimplementată.

Stadiul actualizat al monitorizării implementării recomandărilor formulate cu ocazia misiunilor de audit de sistem, operațiuni și conturi anterioare desfășurate de AA se regăsește în Anexele nr. 4.1-4.5 la prezentul raport de control.

V. CONCLUZIA GENERALĂ A AUDITULUI

Din activitatea de audit desfășurată, au rezultat deficiențe, inclusiv erori sistemice, pentru remedierea cărora au fost formulate recomandări care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control.

Rzultatele evaluării concluziei pe cerințe cheie la nivelul AM POC, OI-urilor și ACP sunt prezentate în anexele 2.1, 2.2, 2.3. și 2.4.

De asemenea, în anexa 4 este prezentat rezultatul evaluării stadiului de implementare a recomandărilor formulate în auditurile anterioare, rămase deschise la data ultimului Raport Anual de Control.

Având în vedere concluziile la nivelul cerințelor cheie evaluate în misiunea de audit, la nivelul Autorității de Management sistemul este clasificat în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”, concluzia având la bază clasificarea cerinței cheie 2 „*Selecția adecvată a operațiunilor*” (articolul 72 litera (c) și articolul 125 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 1303/2013) și a cerinței cheie 4 „*Verificări adecvate de management*” (articolul 72 literele (c)

și (h), articolul 125 alineatul (4) litera (a), articolul 125 alineatul (5) și articolul 125 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 1303/2013) în categoria 3 „Funcționează parțial: sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”.

Facem mențiunea că cerințele cheie 5 „Sisteme și proceduri care să asigure o pistă de audit adecvată” și 7 „Implementarea efectivă a unor măsuri antifraudă proporționale” la nivelul AM POC au fost clasificate în categoria 2 „Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

În ceea ce privește cerința cheie 1 „Separarea adecvată a funcțiilor și sisteme adecvate pentru raportare și monitorizare” la nivelul AM POC, aceasta a fost încadrată în categoria 3 „Funcționează parțial; sunt necesare îmbunătățiri substanțiale”, ca urmare a analizării măsurilor întreprinse de AM POC pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit precedente.

Aspectele care necesită îmbunătățiri substanțiale sunt legate de funcționarea unor controale instituite pentru evaluarea și selecția proiectelor, dar și de funcționarea adecvată a verificărilor de gestiune, în special a celor a căror funcționare necorespunzătoare au condus la apariția unor erori cu caracter sistemic la nivelul Axelor prioritare 3 și 4, precum și la asigurarea de personal cu expertiză pentru procesele cheie, stabilitatea personalului, măsuri adecvate de supervizare a funcțiilor delegate, măsuri de reducere a riscului de neprevenire, nedetectare și necorectare a erorilor, a cheltuielilor neconforme sau nelegale, precum și la implementarea recomandărilor din misiunile precedente de audit.

În vederea remedierii acestor deficiențe, AM POC va elabora până la data procedurii contradictorii un plan de acțiune care să reflecte măsurile care vor fi întreprinse pentru remedierea abaterilor constatate de AA și termenele de implementare a acestora, precum și cuantificarea impactului financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul contabil 2022-2023 și precedenti, dar și demersurile avute în vedere pentru izolarea acestor erori, respectiv extinderea investigațiilor la toate operațiunile care ar putea fi afectate de erorile sistemice, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (1) din Regulamentul nr. 1303/2013.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (2) din Regulamentul nr. 1303/2013, planul de acțiune va reflecta angajamentul AM POC cu privire la anularea totală sau parțială a contribuției publice la programul operațional sau la operațiunile afectate de neregulile individuale sau sistemice constatate de AA și care va fi reflectată în conturile 2022-2023.

La nivelul celor două OI-uri care au funcții delegate, sistemul de management și control a fost clasificat în categoria 2 „Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”.

La nivelul ACP sistemul de management și control a fost clasificat în categoria 2 „Funcționează, dar sunt necesare unele îmbunătățiri”, ca urmare a evaluării stadiului implementării recomandărilor formulate de AA în misiunile anterioare de audit.

Pe baza concluziei evaluării la nivelul sistemului de management și control, nivelul de asigurare obținut din auditul de sistem este “mediu”.

Concluzia s-a bazat pe frecvența abaterilor constatate în totalul eșantionului selectat spre verificare în auditul de sistem, precum și pe baza rezultatelor auditului operațiunilor etapa I finalizat cu raportul de audit nr. 220791/FT/23.08.2023.

Analiza calitativă efectuată de AA cu privire la încadrarea cerințelor cheie 2 și 4 a avut la bază prevederile Ghidului EGESIF-14-00-10-final 18/12.2014 și ale Ghidului privind tratamentul erorilor EGESIF_15-0007-02 final 09/10/2015, precum și prevederile Manualului de Audit pentru Fondurile

FEDR, FSE, FC și FEPAM 2014-2020, Ediția 1, Revizia 3, aprobat prin Decizia Președintelui nr. 30/18.05.2023.

Examinarea efectuată a avut în vedere analizarea cerințelor cheie structurate pe fiecare autoritate, în funcție de criteriile cuprinse în Anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, în baza cărora au fost desemnate autoritățile care gestionează POC și este esențială în asigurarea legalității, regularității și realității operațiunilor derulate prin POC. Aceasta nu exclude eventualele comentarii ulterioare ale AA în legătură cu eficiența funcționării SMC.

APROBAT,

FLORIN TUNARU
VICEPREȘEDINTELE AUTORITĂȚII DE AUDIT

AVIZAT
Radu Puia

REVIZUIT,

Cătălin Floria
ȘEF SI

ÎNTOCMIT,

Mihaela Constantin, auditor public extern, nivel centr
Mariana Samson, auditor public extern, nivel central
Dan Nițu, auditor public extern, nivel central

Data: